

historisch

goud

Op zoek naar Goud

Rijckheydt, centrum voor regionale geschiedenis :: Kasteel Hoensbroek :: Thermenmuseum Heerlen

J a a r v e r s l a g 2 0 0 8

Op zoek naar **Goud**

Rijkheyt, centrum voor regionale geschiedenis :: Kasteel Hoensbroek :: Thermenmuseum Heerlen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Samenvatting	6
3. Voornemens en realisatie	7
I Rijkheyt, centrum voor regionale geschiedenis	7
3.1. Acquisitie	7
3.1.1. Archieven	7
3.1.2. Bibliotheek en Documentaire Collecties	8
3.2. Ontsluiting en materiële verzorging	10
3.2.1. Archieven	10
3.2.2. Bibliotheek en Documentaire Collecties	12
3.3. Beheer en behoud	15
3.4. Archiefinspectie en -consulting	16
3.4.1. Inspectieronde 2008	16
3.4.2. Inrichten en standaardiseren werkprocessen Archiefinspectie Rijkheyt	16
3.4.3. Monitoring	17
3.5. Publieksbereik	17
3.6. Projecten	21
II Historische Musea	25
3.7. Kasteel Hoensbroek	25
3.7.1. Huisarchief Von und zu Hoensbroech	25
3.7.2. Groene Kamer	25
3.7.3. Evenementen in 2008	25
3.7.4. Educatie	29
3.7.5. Communicatie	29
3.8. Thermenmuseum Heerlen	32
3.8.1. Doelstelling	32
3.8.2. Ontwikkelingen in het museum	32
3.8.3. Doelgroepenbeleid en nieuwe museumpresentatie	33
3.8.4. Kenniscentrum	34
3.8.5. Evenementen 2008	34
4. Bedrijfsvoering	37
4.1. Organisatiestructuur	37
4.1.1. Missie	37
4.1.2. Visie	38
4.2. Sociaal beleid	39
4.2.1. Formatie en bezetting	39
4.2.2. Ziekteverzuim	39
4.2.3. Opleidingen	40
4.2.4. POP en overlegstructuur	40
4.2.5. Arbeidsomstandigheden en medezeggenschap	42
4.3. Informatiebeleid	43
4.4. Facilitair beleid	44
5. Financiën	46
6. Bijlagen	47

1. Inleiding

Op zoek naar Goud

'Op zoek naar Goud' is het motto van het jaarverslag 2008 van Historisch Goud. Historisch Goud is het nieuwe regionaal cultuurhistorisch bedrijf in oprichting dat bestaat uit de drie instellingen: Kasteel Hoensbroek, Thermenmuseum Heerlen en Rijckheyt, centrum voor regionale geschiedenis.

2008 Was het jaar waarin deze drie instellingen samen begonnen aan hun zoektocht naar 'goud'. Gedrieën beheren de beide musea en het archief het historische culturele erfgoed van de regio in de vorm van archieven, museale collecties en historische gebouwen de goudklompjes van onze samenleving!

De zoektocht in 2008 resulteerde in het vaststellen van de missie, de richting en de huisstijl van het nieuwe bedrijf. Historisch Goud is bij uitstek hét kennisinstituut dat op een publieksgerichte wijze rentmeesterschap uitoefent over de in beheer gestelde collecties van de drie aangesloten instellingen.

In 2008 zijn opbouw, groei, samenwerking én ontwikkeling de verbindende woorden geweest tussen Kasteel Hoensbroek, Thermenmuseum Heerlen en Rijckheyt. De drie instellingen zijn zich ervan bewust dat het goud dat zij in handen hebben in synergie geëxploiteerd moet worden. Met als doel eenieder in onze samenleving 'goudzoeker' te laten zijn in het gebruik van deze collecties.

Heerlen | Hoensbroek, juni 2009

Tom van Slooten,
directeur | gemeentearchivaris

2. Samenvatting

Het jaarverslag 2008 start met een inleiding en een samenvatting. Er zijn drie kernhoofdstukken:

- **Hoofdstuk 3. Voornemens en realisatie**

Dit hoofdstuk kijkt terug op het afdelingsplan 2008. Het jaarverslag beschrijft of de voor 2008 gestelde doelen zijn gerealiseerd.

- **Hoofdstuk 4. Bedrijfsvoering**

Dit hoofdstuk staat stil bij de bedrijfsvoering van de archiefdienst en kijkt naar organisatiestructuur, sociaal beleid, informatiebeleid en facilitair beleid.

- **Hoofdstuk 5. Financiën**

Hoofdstuk 5 behandelt het financiële resultaat over 2008.

3. Voornemens en realisatie

I Rijckheydt, centrum voor regionale geschiedenis

3.1. Acquisitie

In het eerste kwart van de twintigste eeuw kreeg Heerlen een zelfstandige archiefdienst. De taak van deze dienst was het beheren van historische overheidsarchieven. Het additioneel verwerven van particuliere archiefbescheiden is een activiteit waarvan de waarde sinds dat eerste begin eveneens werd ingezien. Het heeft geleid tot de verwerving van omvangrijk particulier archiefmateriaal van onder andere enkele burgemeesters en van diverse parochies. Na een wijziging in de archiefwet in 1962 werd het tevens mogelijk dat gemeentelijke archiefdiensten de archieven, gelieerd aan het grondgebied, bij Rijksarchiefbewaarplaatsen konden opvragen. Heerlen heeft van dat recht gebruik gemaakt. Dit heeft geresulteerd in de verwerving van de schepenbankarchieven uit het Ancien Regime alsmede enkele meters notariële protocollen. Het gevoerde acquisitieregime werd gekenmerkt door een hoge mate van pragmatisme. Het Stadsarchief professionaliseerde en groeide uit tot Rijckheydt, centrum voor regionale geschiedenis. Deze verdere groei vereiste een systematische en meer beleidsmatige aanpak en resulteerde tevens in nieuw acquisitiebeleid. Het is neergelegd in de nota 'Oud papierprijs of cultureel erfgoed. Naar een gecontroleerde verwerving en afvloeiing van archieven en documenten'.

De planmatige acquisitie bij Rijckheydt is opgebouwd uit drie onderdelen: beleidsstuk, acquisitieprofiel en acquisitieplan. In de nota worden de probleemstelling, uitgangspunten en kaders geformuleerd voor het verwerven en beheren van archief- en documentatiemateriaal.

Het acquisitieprofiel beschrijft hoe de afweging tot stand komt om een archief of documentaire collectie al dan niet te verwerven of af te stoten. Het acquisitieplan werkt de manier uit waarop dat geschiedt. Dit is een theoretische benadering, in de praktijk kennen acquisitieprofiel en –plan een ruime overlap. De culminatie daarvan is terug te vinden in het stroomschema. Daarin zijn alle keuzes en afwegingen samengebonden die voortkomen uit het acquisitieprofiel en het acquisitieplan. Dit stroomschema is een bruikbaar en praktisch hulpmiddel, evenwel van een abstract niveau. Het kan daarom niet blindelings toegepast worden.

3.1.1. Archieven

1. Het verwerven van archieven

Specifiek	Het verwerven van archieven van gemeentelijke overheid, intergemeentelijke organen (gemeenschappelijke regelingen) en particulieren
Meetbaar	Toename aantal te beheren archieven
Acceptabel	Archiefwet 1995, Archiefverordening, Besluit Informatiebeheer
Realistisch	Autonome groei
Tijdgebonden	2007
Beïnvloedbaar	Acquisitiebeleid

In 2008 zijn geen nieuwe overheidsarchieven verworven. Het voornemen om bouwvergunningen en –tekeningen van de gemeente Heerlen in goede, geordende en toegankelijke staat door het bureau Documentaire Informatie Voorziening van de afdeling Faciliteiten te laten overbrengen is in 2008 niet gerealiseerd.

De volgende niet-overheidsarchieven zijn opgenomen in de archiefbewaarpplaats:

Niet-overheidsarchieven	streckende meters
Analoog	
Archief van Amerom (Geologisch Bureau) - aanvulling	0,25
Archief familie Krumm	1,0
Archief ZON (Zwemvereniging Oranje Nassau)	2,0
Archief LTM (Limburgse Tramweg Maatschappij)	1,0
Archief Stichting Ave Rex Christe – aanvulling	5,0
Digitaal	
Archief Schloss Haag / Graven von und zu Hoensbroek (digitaal)	Ca. 450.000 bestanden

3.1.2. Bibliotheek en Documentaire Collecties

2. Het verwerven van informatiedragers om deze op te nemen in de specialistische bibliotheek en documentaire collecties

Specifiek	Het verwerven van bibliotheekitems en documentaire collecties
Meetbaar	Toename aantal te beheren collectie-items
Acceptabel	Archiefverordening, Besluit Informatiebeheer
Realistisch	Autonome groei
Tijdgebonden	2007
Beïnvloedbaar	Acquisitiebeleid

	streckende meters
Beeld en Geluid	
De heer Wismans, collectie dia's sloop Oranje Nassau Mijnen (schenking)	455 stuks
Studio Leon van Geffen, negatievencollectie (schenking)	6,0 meter
De heer Müller, fotocollectie (t.b.v. digitalisering)	251 stuks
Foto's en prentbriefkaarten (diverse schenkingen)	43 stuks
	1 stuk
Dvd's op basis van gedigitaliseerd materiaal, toegevoegd aan de collectie	17 stuks
Dvd-collectie verdubbeling op archiefexemplaren, toegevoegd aan de R-collectie	87 stuks
Persdocumentatie	
Artikelen uit Limburgs Dagblad / Dagblad De Limburger, Zondagsnieuws, De Trompetter, De Uitkijk, Weekblad Parkstad	4.037 stuks
Overige collecties	
Tekening Ger Langeweg, 1949 van Heerlen, met o.a.ON I (aankoop)	1 stuks
Bidprentjes (diverse schenkingen)	Ca. 500 stuks
Collectie Siegelaer (familieberichten, schenking)	Ca. 15 meter
Wandbord Bevrijding 17 september 1944 Heerlen (schenking)	1 stuks

Dequisitie

Collectie Beeld en Geluid: afvoer videobanden en geluidsbanden aan de hand van het
acquisitiebeleidsplan (dubbel materiaal en opnamen openbaar net) Ca. 100 stuks

3.2. Ontsluiting en materiële verzorging

3. Het in goede, geordende en toegankelijke staat brengen van archieven, bibliotheek en documentaire collecties

Specifiek	Inventariseren van archieven, bibliotheek en documentaire collecties
Meetbaar	Beschikbaar zijn van toegangen (inventarissen, plaatsingslijsten)
Acceptabel	Archiefwet 1995
Realistisch	Planmatige aanpak cluster Archieven en cluster Bibliotheek & Documentaire Collecties
Tijdgebonden	2007
Beïnvloedbaar	Clusterplannen

3.2.1. Archieven

Gemeente Heerlen, 1815-1918	vervolg inventarisatie en materiële zorg aanvullingen, controle en kwaliteitsverbetering
Gemeente Heerlen, 1970-1981	vervolg inventarisatie en materiële zorg
Gemeente Voerendaal, 1800 - 1950	vervolg inventarisatie en materiële zorg (ca. 7 m)
Vereniging Ave Rex Christe, 1920 – 1960	inventarisatie en materiële zorg (ca. 15 m)
Gemeentelijke Volkskredietbank Heerlen, 1946-1956	voorlopige inventarisatie en materiële zorg
Handschriftencollectie (Aanvullingen)	inventarisatie en materiële zorg (0,25 m)
Archief leerlingenadministratie voormalige HTS/MTS (Hogeschool Zuyd)	afronding inventarisatie en samenstellen inventaris (7,5 m)
RK Parochie St. Martinus Welten, ca. 1921-1981	vervolg inventarisatie en materiële zorg (2,5 m)
RK Parochie St. Bavo, Nuth, 1598-1975	inventarisatie en materiële zorg (0,5 m), vervolg in 2009 e.v.
Collectie Familieberichten	plaatsingslijst en materiële zorg (5,5 m, ca. 6000 familienamen), vervolg in 2009
Collectie Rouwbrieven	ontsluiting 4000 stuks, vervolg in 2009
Collectie Bidprentjes (aanvulling)	ontsluiting 1257 stuks
Collectie Persdocumentatie, 1954 - heden	analoge invoer in MAIS en ged. materiële zorg (ca. 75 m)
Luchtbeschermingsdienst, 1934-1951	materiële zorg (2 m)
NVL, Nederlandse Vereeniging van Luchtbeschermings in Limburg, 1938-1965	materiële zorg (0,25 m)
Distributiedienst Kring Heerlen, 1941-1951	materiële zorg (1 m)
Centrale Keuken Heerlen, 1940-1947	materiële zorg (2 m)
Winterhulp Nederland, 1940-1942	materiële zorg (0,75 m)
Prijzenbureau voor onroerende zaken, ambtsgebied Heerlen, 1941-1951	materiële zorg (0,25 m)
Bewakingstroepen 3e compagnie Heerlen, 1944-1945	materiële zorg (0,75 m)

Gemeenschap Oud Illegale Werkers Nederland, afd. Heerlen, 1945-1949	materiële zorg (0,25 m)
Bureau Huisvesting Geallieerde Troepen, 1944-1948	materiële zorg (1,25 m)
Distributiedienst kring Heerlen, 1970-1976	materiële zorg (0,25 m)
Gezondheidscommissie voor Heerlen e.o., 1902-1933	materiële zorg (2 m)
Gemeente Schimmert, 1782-1935	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (19,75 m)
Gemeente Wijnandsrade, 1819-1939	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (15,5)
Gemeente Nuth, 1934-1981	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (51,25)
Gemeente Bocholtz, 1794-1940	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (25,5)
Gemeente Simpelveld, 1795-1941	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (22,75)
Gemeente Brunssum, 1938-1981 (gedeelte)	inventarisatie en materiële zorg (284 dossier) door afdeling Documentatie Informatievoorziening (div) gemeente Brunssum en materiële zorg door Rijkshof van ca. 5 meter archief
Gemeente Gulpen, 1937-1981	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (46,25)
Gemeente Slenaken, 1795-1950	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (21,25)
Gemeente Slenaken, 1951-1981	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (12 m)
Gemeente Wijlre, 1797-1937	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (23,25)
Gemeente Wijlre, 1938-1981	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (36,25)
Gemeente Wittem, 1797-1931	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (40)
Gemeente Wittem, 1931-1981	controle, etikettering en materiële verzorging grote formaten (46,25)
Collectie foto's en prentbriefkaarten, gemeente Gulpen-Wittem	controle (2 m)
Architect Wielders, 1883-1949	controle 80 m archief t.b.v. aanstaande dequisitie
Architect Lendfers, 1924-1964	controle 8 m archief t.b.v. aanstaande dequisitie

In 2008 zijn 10 archieven en 3 collecties gedeeltelijk geïnventariseerd. Als gevolg van langdurige ziekte van een medewerker, de inzet van personeel voor andere taken en de noodzakelijke tijdrovende controle van enkele architectenarchieven die in de nabije toekomst voor dequisitie in aanmerking komen, is minder geïnventariseerd dan was voorgenomen.

Er zijn 38 archieven en collecties geheel of gedeeltelijk materieel verzorgd. Daarbij is tevens gecontroleerd op eventuele schade of het ontbreken van stukken.

In 2008 zijn geen daarvoor in aanmerking komende bescheiden vernietigd. Personele inzet voor andere taken, zoals eerder vermeld, is hiervan de voornaamste oorzaak.

In 2008 zijn 11 toegangen in MAIS opgenomen door middel van analoge invoer of conversie:

116	Index op notariële archieven (6.504 akten)	conversie
326	Collectie Persdocumentatie Heerlen e.o., 1950 -	analoge invoer
328	Collectie foto's, dia's en prentbriefkaarten, 2.500 stuks	conversie
352	Bidprentjes, 1.707 stuks	conversie
417	Collectie van Amerom (Geologisch Bureau)	analoge invoer
420	HAF (Hoensbroekse Amateur Filmclub), 1978-1994	analoge invoer
550	Archief Schloss Haag (Graven Von und zu Hoensbroech)	voorbewerking tbv conversie
T400-pbk	Collectie Prentbriefkaarten Gemeente Gulpen-Wittem	analoge invoer
T400-ft	Fotocollectie Gemeente Gulpen-Wittem	analoge invoer
B001	Historische Bibliotheek (ca. 15.500 boeken, ca. 6.500 tijdschriften)	conversie
B001-01	Nadere toegang tijdschriftenartikelen (ca. 25.000)	conversie

3.2.2. Bibliotheek en Documentaire Collecties

Beeld en Geluid

In 2008 zijn 17 dvd's geproduceerd/overgezet vanaf analogo videomateriaal. De fragmenten op deze dvd's zijn beschreven in MAIS-Flexis. Ruim 100 dvd's en geluidscassettes zijn vernietigd, na toetsing aan het acquisitiebeleidsplan. Het betreft met name dubbele opnames of opnames van het openbare net.

Fotocollectie

In 2008 zijn 5000 foto's uit de fotocollectie gedigitaliseerd. De beschrijvingen van 3500 foto's en prentbriefkaarten zijn gecontroleerd en aan 1500 foto's zijn trefwoorden toegevoegd. In 2008 werden 3500 foto's opgenomen in de serie foto's die via de website van Rijkzeker beschikbaar wordt gesteld. Eind 2008 kon de bezoeker op internet 3267 prentbriefkaarten en 8523 foto's bekijken. Er zijn minder beschrijvingen gecontroleerd dan in de planning was voorgenomen. Voor het controleren en aanpassen van de beschrijvingen van foto's en prentbriefkaarten is geen informatie beschikbaar, de werkzaamheden worden uitgevoerd door een vrijwilliger. Dat maakt het lastig om op voorhand een goede planning te maken.

Persdocumentatie

In februari 2008 is een nieuwe medewerker persdocumentatie (Licom-detachering) gestart en is 0,5 meter persberichten analogo ontsloten op trefwoorden. Verwerking van deze persberichten tot raadpleegbare dossiers moet nog gebeuren. De bestaande Accesdatabase is door middel van analoge invoer overgebracht naar MAIS-Flexis, deze catalogus is via internet beschikbaar. De catalogus telt 2998 onderwerpdossiers, die belangstellenden in de studiezaal kunnen raadplegen.

Historische bibliotheek

Tot eind 2007 werd voor de bibliotheekcatalogus gebruik gemaakt van het softwarepakket VUBIS. Sinds 2007 biedt het softwarepakket MAIS-Flexis eveneens voldoende mogelijkheden voor het beheren van de toegang tot tijdschriftenartikelen. Eind 2007 werd daarom besloten om ook de bibliotheekcatalogus van VUBIS te laten converteren naar MAIS, om alle aanwezige bronnen bij Rijkzeker door middel van één zoekstelsel voor iedereen toegankelijk te maken. In 2007 was hier nog budget voor beschikbaar. Tevens zou in de toekomst het gebruik van één softwarepakket (MAIS-Flexis) in plaats van twee (MAIS-Flexis en VUBIS) kostenbesparend werken. De voorgenomen uitfasering (afdeling ICT) van de Windows 2000 Server maakte bovendien voor VUBIS de aankoop van een nieuwe versie en een conversie noodzakelijk. In 2007 kregen de leveranciers van MAIS-Flexis en VUBIS opdracht voor deze conversie. Vanwege logistieke problemen bij de VUBIS-leverancier kon dit echter pas in 2008 worden opgepakt. Het resultaat van deze ontwikkeling is dat binnen Rijkzeker nu slechts één stelsel nodig is als onderzoekers de archieven en collecties digitaal willen raadplegen. De conversie van de bibliotheekcatalogus van VUBIS naar MAIS-Flexis werd begeleid door de applicatiebeheerder van MAIS-Flexis, tevens clustercoördinator Archieven en Collecties.

Na de conversie van de bibliotheekcatalogus en de toegang voor de tijdschriftenartikelen naar MAIS-Flexis werden 4 series boeken, 326 boeken, 7 tijdschrifttitels, 300 tijdschriften en 21 artikelen in de catalogus, respectievelijk de toegang opgenomen. Als gevolg van het acquisitiebeleid is in 2008 een begin gemaakt met de sanering van de historische bibliotheek: 20 strekkende meter aan boeken is afgevoerd.

3.3. Beheer en behoud

4. Het beheren en behouden van archieven alsmede informatiedragers in de specialistische bibliotheek en de documentaire collecties

Specifiek	Correct beheer in de archiefbewaarplaats
Meetbaar	Bouwkundige- en klimatologische omstandigheden archiefbewaarplaats; schade-inventarisaties; depotorganisatie
Acceptabel	Archiefwet 1995
Realistisch	Goedgekeurde archiefbewaarplaats door provinciale archiefinspectie
Tijdgebonden	2007
Beïnvloedbaar	Voldoen aan gestelde eisen

Restauratie

In januari 2008 werd het laatste gedeelte van tranche 2 van het project Restauratie Oud Archief Heerlen afgerond. Na controle zijn de stukken weer in het daarvoor bestemde archiefblok opgenomen. De laatste tranche (3) van het restauratieproject is in 2008 niet meer opgestart, omdat hiervoor geen financiële middelen beschikbaar zijn gesteld.

Logistiek beheer

In 2008 is de module depotbeheer van MAIS-Flexis verder uitgerold. Inmiddels is deze module in gebruik voor alle gecontroleerde archieven en collecties en voor de historische bibliotheek. Aan de herwaardering van het logistieke beheer voor depot 1 en 3 is in 2008 slechts in grote lijnen vorm gegeven. Personele inzet voor andere taken is hiervan de voornaamste oorzaak.

Behoud Collectie Beeld en Geluid

Omdat een dvd geen duurzaam opslagmedium is, zijn alle dvd's in de collectie gecontroleerd op fouten en gedupliceerd op zogenaamde archief-dvd's van hoge kwaliteit. Dit dient informatieverlies in de toekomst te voorkomen. Ook videobanden zijn aan verval onderhevig. Voor het behoud van de beelden op deze dragers zijn in 2008 diverse videobanden gedigitaliseerd en op dvd gezet. Aldus zijn 17 dvd's aan de collectie toegevoegd.

Klimaatproblematiek archiefbewaarplaats

Voor het klimaat in een archiefbewaarplaats gelden wettelijke eisen voor de temperatuur en de relatieve luchtvochtigheid (RH). Het op peil houden van de juiste temperatuur en RH is van belang voor het behoud van archieven en collecties. Het voorkomt kostbare restauraties, een te hoge relatieve luchtvochtigheid kan bovendien schimmelexplosies veroorzaken. In de zomermaanden van 2008 bleek de aanwezige klimaatinstallatie onvoldoende om de RH binnen wettelijke grenzen te houden. Deze klimaatinstallatie reguleert de RH met behulp van verwarming, koeling en luchtbevochtiging. In de wintermaanden wordt de relatieve luchtvochtigheid op peil gehouden met luchtbevochtigers. In de zomermaanden zou de koelmachine voor voldoende vochtafvoer moeten zorgen, de capaciteit van deze machine lijkt in de zomer hiervoor echter niet toereikend. Uitbreiding van de koelcapaciteit is overigens geen garantie dat de RH wél goed geregeld kan worden.

Uit onderzoek bleek dat veel droge lucht uit de depots via kieren en naden verdween. Ook werd meer vochtige buitenlucht aangezogen via de klimaatinstallatie. In overleg met Technisch Bureau Frissen bv (de leverancier van de installatie) en de afdelingen Gebouwenbeheer en Facilities van de gemeente Heerlen zijn naden en kieren zoveel mogelijk gedicht om het ontsnappen van binnenlucht tegen te gaan. Ondanks deze maatregel bleef de relatieve luchtvochtigheid te hoog en bleek de klimaatinstallatie niet in staat de lucht verder te drogen. Eind augustus is daarom in elk depot een luchtontvochtiger geplaatst, die gemiddeld 15 liter per dag heeft afgevoerd. Vanaf begin september voldeed de relatieve luchtvochtigheid weer aan de wettelijke eisen. Het gebruik van de ontvochtigers voor ca. 12 uur per etmaal bleek noodzakelijk tot ver in de maand december. De constructie van de archieftoren (binnenmuur van gasbeton

blokken, minimale isolatie, stalen damwandprofiel met kunststoftegels als buitenmuur) doet vermoeden dat er tevens vocht via de muren naar binnen komt. De verwachting is dat vanaf april 2009 opnieuw in elk depot een luchtontvochtiger geplaatst moet worden om vochtproblemen te voorkomen.

3.4. Archiefinspectie en - consulting

6. Het houden van toezicht op het beheer van niet-overgedragen archiefbescheiden

Specifiek	Archiefwettelijk toezicht op het beheer
Meetbaar	Adviezen, inspecties
Acceptabel	Archiefwet 1995, Archiefverordening
Realistisch	Planmatige aanpak Archiefinspectie Heerlen
Tijdgebonden	2007
Beïnvloedbaar	Deels

De gemeentearchivaris is belast met het archiefwettelijke toezicht op het beheer. Dit doet de gemeentearchivaris voor de gemeente Heerlen, voor de gemeenten waarmee Rijkshet een dienstverleningsovereenkomst heeft en voor de gemeenschappelijke regelingen die vallen onder het toezicht van de gemeentearchivaris.

De gemeentearchivaris heeft hiertoe ingericht de Archiefinspectie Rijkshet (AIR). Deze inspectie kent een archiefinspecteur die namens de gemeentearchivaris de inspecties uitvoert.

3.4.1. Inspectieronde 2008

Er zijn in 2008 door de archiefinspecteur vier grondige inspecties verricht. Achtereenvolgens waren dat inspecties t.b.v. de archieven van de gemeenten Simpelveld, Voerendaal en Brunssum met als vierde het archief van de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg. De rapporten worden gepubliceerd op de website van Rijkshet (www.rijkshet.nl/archiefinspectie).

In het najaar van 2008 is tevens gestart met een inspectie bij de GGD Zuid-Limburg. Deze werd in 2008 nog niet afgerond.

3.4.2. Inrichten en standaardiseren werkprocessen Archiefinspectie Rijkshet

De archiefinspecteur is als eerste begonnen met het inrichten en standaardiseren van de werkprocessen. Hieronder vallen onder andere het uitvoeren van een inspectie en het opstellen van een rapportage.

- **Uitwerken en formaliseren acquisitiebeleid**

De gemeentearchivaris is belast met de taak om particulier bronnenmateriaal op te nemen in de archiefbewaarpplaats. Daarbij gaat het om archieven en collecties die hij van belang acht voor de bestudering van de lokale of regionale geschiedenis. Deze afweging was tot voor kort pragmatisch, niet planmatig en niet beredeneerd.

Het in 2007 (deels) opgestelde instrumentarium ten behoeve van het verwerven van bronnenmateriaal is door de archiefinspecteur in 2008 verder voorzien van een beleidsvisie en nader instrumentarium. Dit maakt het richting bestuur en maatschappij mogelijk om over de bestaande collectie en de aanwas daarvan verantwoording af te leggen op cultuurhistorische en bedrijfsmatige gronden.

- **Opstellen nota E-depot en project-voorstel**

De archiefinspecteur heeft een startnotitie opgesteld met voorstellen tot het opstellen van instrumentarium ten behoeve van duurzaam digitaal archiveren. Om verschillende redenen is nog geen verdere invulling gegeven aan deze plannen.

- **Website Archiefinspectie**

Het acquisitiebeleid, de inspectierapporten en de uitgebrachte adviezen over archivering, informatiehuishouding, selectie en vernietiging zijn op een website geplaatst van de archiefinspectie van Rijckheyt (www.rijckheyt.nl/archiefinspectie). Een deel van de advisering is, vanwege het soms delicate karakter, enkel toegankelijk voor daartoe geautoriseerde gebruikers.

Daarnaast is op deze website een uitgebreide verwijzing terug te vinden naar wet- en regelgeving in relatie tot informatiehuishouding. Tot slot wordt de site gebruikt als instrument voor (gezamenlijke) kennisontwikkeling, onder andere op het gebied van archivering in een digitale omgeving. Deze subwebsite, welke vooral is bedoeld als vraagbaak voor informatiespecialisten en medewerkers van de Dienst Informatievoorziening (div), is opgebouwd door de archiefinspecteur. Hij is tevens verantwoordelijk voor het onderhoud.

- **Project E-depot in KVAL verband**

In 2008 heeft de Kring Van Archivarissen in Limburg (KVAL) opdracht gegeven om een werkgroep te formeren. Die onderzoekt welke maatregelen archiefinstellingen moeten en kunnen nemen om te komen tot duurzame digitale archivering. De archiefinspecteur heeft op verzoek plaats genomen in deze werkgroep. Het vooronderzoek van de werkgroep leidt tot een adviesnota, die de KVAL op 25 maart 2009 presenteerde.

3.4.3. Monitoring

De AIR heeft bij een aantal gemeenten specifieke informatie nader onderzocht en/of begeleid. Het betreft aangelegenheden waarbij de expertise van de archiefinspecteur werd ingezet om de kwaliteit van het informatiebeleid binnen de gemeentelijke organisatie te vergroten.

Zonder in te gaan op de resultaten of constatering is het navolgende een opsomming hiervan:

- **Heerlen**
 - Kluis Burgerzaken.
 - Aanpassen besluit Informatiebeheer/ Archiefverordening.
 - Ondersteunen in uitgebrachte adviezen uit inspectierapport 2007 richting zowel DIV als POI.
 - Begeleiding bewerkingslag serie bouwvergunningen 1901 – 2007.
- **Simpelveld**
 - Ondersteunen in opstellen Informatiebeleid.
- **Voerendaal**
 - Ondersteuning in opstellen EGEM-I visie document.

3.5. Publieksbereik

5. Het beschikbaar stellen van archieven alsmede informatiedragers in de specialistische bibliotheek en de documentaire collecties

Specifiek	Archieven, bibliotheek en documentaire collecties beschikbaar stellen aan klanten van de archiefdienst
Meetbaar	Bezoeken (fysiek en digitaal)
Acceptabel	Archiefwet 1995
Realistisch	Studiezaal en websites www.rijckheyt.nl en www.archieven.nl
Tijdgebonden	2007
Beïnvloedbaar	Ingerichte infrastructuur

7. Publieksbereik

Specifiek	Exploitatie studiezaal; uitvoeren educatie en PR
Meetbaar	Ingerichte en functionerende fysieke en digitale studiezaal; educatieve en PR-activiteiten
Acceptabel	Archiefwet 1995
Realistisch	Rooster
Tijdgebonden	2007
Beïnvloedbaar	Deels

Studiezaal

De studiezaal is de frontoffice van Rijkckheyt. Hier komen de bezoekers in contact met het streekarchief.

Infrastructuur

Openingsuren per week	32
- waarvan op zaterdag	4
Zitplaatsen studiezaal	27

Bezoek

Bezoekers studiezaal	1.101
Bezoeken studiezaal	1.463

Archieven & Collecties

Archiefbescheiden ter inzage gegeven	2.339
Raadplegen documentatie en bibliotheek	279

Internet en telefonie

Internetbezoekers www.rijckheyt.nl	12.4551
Internet zoekvragen www.archieven.nl	80.974
Telefonische inlichtingen	1.537
Schriftelijke inlichtingen, incl. e-mails	664
Briefafhandelingen per post	43

Educatie

In 2008 is het bestaande project “Heerlen in de Tweede Wereldoorlog” uitgevoerd op het Bernardinuscollege te Heerlen. Het hoofd Publieksbereik heeft in dit kader twee archiefflessen op locatie gegeven waarbij leerlingen van VWO 5 een stoomcursus archiefonderzoek kregen. Na deze lessen hebben ruim zeventig leerlingen als gevolg hiervan onderzoek gedaan naar Heerlen in de Tweede Wereldoorlog. De werkstukken die zij vervolgens hebben gemaakt, zijn beoordeeld door de docenten geschiedenis van het Bernardinuscollege.

Website www.rijckheyt.nl

De Rijkckheyt-website is in 2008 uitgebreid met GPS-coördinaten. Zo is in één oogopslag te zien waar een gehucht, gebouw of belangrijke plek uit het leven van een historisch persoon is te vinden. Ook zijn foto's toegevoegd aan de beschrijvingen van historische personen uit de regio.

Aan de website is tevens een digitale nieuwsbrief gekoppeld. Website-bezoekers kunnen zich op deze brief abonneren

waarna ze periodiek een digitale brief ontvangen met de laatste nieuwtjes van de website en Rijckheyt. De digitale nieuwsbrief is in mei 2007 in gebruik genomen, het aantal abonnees is in 2008 gegroeid naar 550.

Website www.archieven.nl

De website www.archieven.nl is een landelijke website waarop bezoekers archievenoverzichten, inventarissen, nadere toegangen en collecties op een publieksvriendelijke manier kunnen raadplegen. De site bevat informatie en gegevens van 54 Nederlandse archiefinstellingen. Ook Rijckheyt levert inhoud voor deze website.

In 2008 zijn 3.070.000 zoekvragen aan deze website gesteld. Dit is een toename ten opzichte van 2007 met 6%.

In de rangorde heeft Rijckheyt net als in 2007 goed gepresteerd: dat leverde opnieuw een elfde (van 52) plaats op. Er werden in 2008 bijna 81.000 'Rijckheyt-zoekvragen' gesteld. In 2007 waren dat er nog 71.929, een stijging van 13%.

Naam organisatie	Zoekvragen	Ranking 2008
www.archieven.nl	705.338	1
Groninger Archieven	383.388	2
Stadsarchief Dordrecht / DiEP	319.229	3
Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg	213.279	4
Het Utrechts Archief	212.983	5
Haags Gemeentearchief	207.248	6
Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)	153.701	7
Streekarchivariaat Regio Achterhoek	137.031	8
Gemeentearchief Rotterdam	96.068	9
Gelders Archief	95.778	10
Rijckheyt, centrum voor regionale geschiedenis	80.974	11
Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL)	51.723	12
Fries Film Archief	49.399	13
Noord-Hollands Archief	39.142	14
Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie	36.409	15

Bron: DE REE Archiefsystemen, Groningen

3.6. Projecten

Dit hoofdstuk geeft weer welke projecten en publicaties door Rijckheyt in 2008 zijn gerealiseerd. Ook is een overzicht opgenomen van redactionele werkzaamheden die in het verslagjaar hebben plaats gevonden.

Redactioneel

Hoofdredactie *Archievenblad* t/m nummer 7 – voor elke aflevering verzorgde Rijckheyt de noot van de redactie en enkele artikelen. Per 1 september 2008 is de stadshistoricus benoemd tot penningmeester van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen (KVAN).

Redactie *Publications* (Jaarboek) LGOG (drie bijeenkomsten). Het jaarboek 2008 werd voorbereid en enkele artikelen werden geredigeerd.

In de *Historische Reeks Parkstad Limburg* (in samenwerking met de Historische Kring 'Het Land van Herle') werden twee boeken uitgegeven onder eindredactie van de stadshistoricus. Beide boeken zijn (deels) in kleur uitgevoerd. In samenwerking met de Openbare Bibliotheek Heerlen en De Vrienden van de Literatuur kwam de monografie van Hennie Jetzes, Hans van de Waarsenburg, Fred van Leeuwen en Stichting Poëziefestivals Landgraaf - 'We moeten nog naar dat land reizen; 40 jaar poëziefestivals in Zuid-Limburg' - tot stand. (nr. 6). Deze monografie werd gepresenteerd op 12 maart in het Glaspaleis tijdens de opening van de Boekenweek.

Ivo Senden tekende voor het boek 'Royal 1938-2008; de fascinerende geschiedenis van Heerlens mooiste bioscoop' (nr. 7). De presentatie van het boek, onder leiding van de directeur/gemeentearchivaris, vond plaats op 10 november in Royal Theaters Heerlen. Mevrouw Mia van Bergen en de wethouders Pé Diederens en Cor Duijf namen de eerste exemplaren in ontvangst.

In samenwerking met Heemkundevereniging Hoensbroek en Stichting Buurtbeheer Maria-Gewanden werd deel 4 in de reeks '*De Heerlense buurten*' uitgegeven. Jo Brassée schreef 'Maria-Gewanden en Terschuren vroeger...'. Dit is een uitgave die - rijk geïllustreerd met foto's - het historische verhaal vertelt van deze Heerlense buurt. Op 21 november vond de boekpresentatie plaats in Basisschool De Vlieger. Tom van Slooten overhandigde de eerste exemplaren van het boek aan mevrouw Els Ermers-Pijls en de wethouders Pé Diederens (Cultuur) en Cor Duijf (buurtwethouder voor Maria-Gewanden).

Publicaties

- Passie voor muziek, in: Weller Magazine, 2008 nummer 1 (april)
- Huiveringwekkende volksvertellingen, in: Weller Magazine, 2008 nummer 2 (augustus)
- Dromen worden werkelijkheid, in: Weller Magazine, 2008 nummer 3 (december)
- Eerste complete adelsarchief op internet beschikbaar. Het archief van de grafelijke familie Von und zu Hoensbroech, 13-19de eeuw, in: Het Land van Herle, 58 (2008) 3, p. 117-120
- In memoriam ir. J.C. Schlösser, in: Land van Herle, 58 (2008) 4, p. 121-127 (samen met ir. Hans Schlösser jr.).
- Eric Hennekam: docent, onderzoeker en de man achter het Archiefforum. In: Archievenblad, 112(2008)1, p. 48-49.
- Martin Berendse, directeur Nationaal Archief: "In een museum zit alles achter glas en hier doen ze er nog wat mee". In: Archievenblad 112(2008)2, p. 44-47 [met Peter Sijnke].
- Regionaal Historische Centra in Nederland – een succes? In: Archievenblad 112(2008)6, p. 10-13 [met Jac. Biemans].
- In perspectief ... Geslaagd KVAN-symposium in het Utrechts Archief. In: Archievenblad 112(2008)6, p. 14-21 [eindred., met anderen].
- De grafelijke familie Von und zu Hoensbroech. Eerste complete adelsarchief op internet beschikbaar, in: Archievenblad 112(2008)9, p. 20-23.
- Das erste Adelsarchiv vollständig im Netz; Das Archiv der gräflichen Familie von und zu Hoensbroech, 13.-19. Jahrhundert [met Peter Weber]. In: Aufbruch in die Moderne. Neue Ansätze zur Erforschung der Geschichte des rheinischen, maasländischen und westfälische Adels zwischen 1750 und 1850. Tagungsergebnis. Pullheim 2008.
- Verder nog diverse boekbesprekingen en korte nieuwsbijdragen in Het Land van Herle en Archievenblad.
- Maandelijks bijdrage in het Tijdschrift UIT in de rubriek 'Voltooid verleden tijd?'

Projecten

Het Voorzittersoverleg Heemkunde en Historische verenigingen kwam in 2008 vier keer bijeen (13 februari, 7 mei, 2 september en 26 november). De gezamenlijke websites www.heemkunde.net en www.heemkunde.eu werden deels bijgehouden. Met het Stichtingsbestuur Heemkundemarkt werd vergaderd op 13 maart.

Belangrijke onderwerpen van overleg waren: een gezamenlijke geschiedenispagina in de midweekuitgaven van de Nederlandse Weekbladengroep bv in de regio Parkstad Limburg; een onderzoek naar de haalbaarheid van een nieuwe heemkundemarkt en een onderzoek naar de facilitaire ondersteuning van heemkundeverenigingen.

Op 7 juni 2008 was de *Heemkundeontmoetingsdag* (i.s.m. de LGOG kringen Parkstad en Heuvelland). Deze dag werd gehouden voor de bestuurders van historische en heemkundeverenigingen in Parkstad Limburg en het Heuvelland. De Heemkundeontmoetingsdag werd gehouden bij Heemkundevereniging Landgraaf. Het programma stond in

het teken van de visualisatie en reconstructie van het cultureel erfgoed en de rol en positie die historische en heemkundeverenigingen daarin kunnen spelen.

Straatnamencommissie. Rijkshyck verzorgt het voorzitterschap van deze commissie en doet historisch onderzoek t.b.v. een aantal nieuwe straatnamen. Verder zijn voorbereidingen getroffen voor de herbenoeming van gelijklopende straatnamen. In 2008 vonden drie vergaderingen plaats.

In 2008 werden verdere voorbereidingen getroffen voor de *digitalisering van het archief van de familie Von und zu Hoensbroek* en de beschikbaarstelling hiervan via internet en intranet. In het Forum in Geldern vond op 23 juni de presentatie plaats van de gedrukte inventaris. De digitalisering van het archief kwam gereed en is in het verslagjaar opgeleverd op harde schijven en omgezet naar bestanden die via het internet uitstekend geraadpleegd kunnen worden. Verder is voor MAIS-Flexis een gesloten omgeving aangemaakt. De omzetting naar het internet is door de vele extra controle werkzaamheden nog niet afgerond. De toepassing is naar verwachting in het eerste kwartaal van 2009 beschikbaar.

Open Monumentendag 2008. Ten behoeve van Open Monumentendag is in het tweede weekend van september voor de Heerlense commissie Open Monumentendag een busroute uitgezet. Daarbij verscheen de brochure: 'Sporen van het mijnverleden, een speurtocht naar monumentaal mijnbouwhistorisch erfgoed'.

Oral History project Simpelveld

Op 19 maart werden de resultaten van het Oral History project in het gemeentehuis in Simpelveld gepresenteerd. Hierbij kwamen vier inwoners van deze gemeente uitgebreid aan het woord over het dagelijkse leven in Simpelveld en Bocholtz in vroeger tijden. Het geheel is opgenomen op video door Media Profile in Landgraaf. De interviews werden afgenomen door Luc. Wolters van Historie Present.

Platform Mijnverleden vergaderde één keer (op 5 maart). De volgende onderwerpen kwamen aan de orde: onderzoek naar de archivering van digitaal videomateriaal uit het project 'De koempel verhaalt' (tevens start onderzoek naar e-depot voor Rijkshyck); als tweede enkele adviezen voor de Heerlense Culturele Waardenkaart aan RACM én als derde advisering ten behoeve van het Heerlense erfgoedbeleid.

Landelijke Archievendag en de Week van de Geschiedenis 2008

In het weekend van 11 en 12 oktober werd het 'Geschiedenisweekend' gehouden. Beide dagen waren Rijkshyck, Thermenmuseum en Kasteel Hoensbroek van 10.00 uur tot 17.00 uur voor publiek geopend en gratis te bezichtigen. Voor de kleintjes speelden het Goois Poppentheater en Verteltheater Donderelf ieder een voorstelling. Dirk Dobbeleers bracht spannende Bokkenrijdersverhalen weer tot leven en Abe de Verteller las diverse mythes en sagen voor. Bezoekers konden zelf een eigen verhaal schrijven en bij de stands van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij en de Heemkundeverenigingen de geschiedenis van de (eigen) regio ontdekken. Door middel van een tableau vivant konden zij zich voor eventjes in de Middeleeuwen wanen. Vanuit de keuken werden diverse streekgerechten geserveerd.

In het museum en in de 'schatkamers van Rijkshyck' werden tevens rondleidingen verzorgd. In deze schatkamers liggen eeuwenoude documenten opgeslagen die de verhalen van vroeger vertellen.

In de filmzaal was een historische film over Heerlen en omgeving te zien.

Tot slot was het mogelijk om een wandeling te maken (in samenwerking met de Openbare Bibliotheek Heerlen) langs belangrijke plekken uit het leven van de uit Heerlen afkomstige kunstenaar Harrie Geelen. Hij was het creatief brein achter tv-series uit de jaren '70 zoals 'Oebele', 'Kunt u mij de weg naar Hamelen vertellen, Mijnheer?' en 'Q en Q'. Harrie Geelen is onder andere schrijver, illustrator, regisseur, art director, componist en vertaler.

II Historische Musea

3.7. Kasteel Hoensbroek

3.7.1. Huisarchief Von und zu Hoensbroech

Het volledige huisarchief 'Von und zu Hoensbroech' werd gedigitaliseerd. In juni werd het eerste exemplaar van het boek 'Inventaris archief Kasteel Haag - de sleutel tot het digitale archief van de familie Von und zu Hoensbroech' overhandigd aan Gravin Katja von und zu Hoensbroech. Het boek beslaat 877 pagina's en bevat foto's van alle documentzegels, de oudste daterend uit de Middeleeuwen. De huidige bewoners van kasteel Haag in Geldern (Duitsland) zijn oorspronkelijk afkomstig van Kasteel Hoensbroek en hebben dit aan het einde van de 18de-eeuw verlaten. Het huisarchief van de familie was meegenomen naar Geldern. Het is niet alleen een belangrijke bron voor de geschiedenis van Kasteel Hoensbroek, maar voor de gehele Euregio.

De gedigitaliseerde gegevens werden aan de inventaris gekoppeld. Het digitale archief beslaat 7 terabytes aan gegevens. Dit komt neer op liefst 1500 dvd's. De digitale informatie wordt beheerd op 11 externe harde schijven.

Medio 2009 kan iedereen die onderzoek wil doen naar het archief van de familie 'Von und zu Hoensbroech' een code aanvragen die via internet toegang verschaft tot het archief. Einddoel is deelstudies uit te zetten bij universiteiten om zo voor Kasteel Hoensbroek bruikbare historische informatie te vergaren.

3.7.2. Groene Kamer

De restyling van de Groene kamer, een slaapkamer in de 18de eeuwse vleugel van Kasteel Hoensbroek, werd in 2008 opgepakt. De inrichting, aangebracht tijdens de renovatie van 1985-1989, werd ontmanteld. Vervolgens werden op de wanden loshangende 'hangings' aangebracht in de juiste kleur, patroon en passement, verantwoord en terug te vinden in diverse adellijke huizen. Ook werd een goede reconstructie van een 18de-eeuws bed gemaakt en verlichtingsarmaturen uit de correcte periode uitgezocht. Voor dit alles is uitgegaan van de aanwezige vaste architecturale elementen in het vertrek, zoals vloerpatroon, lambrisering, stucornamenten en schouw. In het geval van de Groene kamer is gekozen voor de Louis XIV-periode in het eerste kwart van de 18de eeuw. Losse elementen verwijzen naar de Regence-periode.

3.7.3. Evenementen in 2008

Riddertoernooi

Hemelvaartweekend, 3 en 4 mei: Ridderfestijn. Pinksteren, 11 en 12 mei.

Doel: Beleving.

Het publiek in aanraking brengen met het leven in de Middeleeuwen waarbij de voorbereiding op een riddertoernooi centraal staat, stond voorop tijdens het Ridderfestijn. Tijdens het Riddertoernooi werden verschillende disciplines van een toernooi aanschouwelijk gemaakt. Zwaardvechten, handboogschieten, kiddybattle en middeleeuwse muziek completeerden het geheel.

Er was een samenwerking met: Die Rheinische Ritter; Amek (zwaardvechters), Rik (Sjluuk&Co/ludieke ridder), Hub Meessen (heraut); Twinstudio (muziek); Florrisimo (nar); Handboogschietvereniging Wilhelm Tell uit Hoensbroek.

Maisdoolhof

14 juli t/m 21 september: Maisdoolhof.

Doel: Bezoekers van Kasteel Hoensbroek kennis laten maken met het fenomeen doolhoven, de dwaaltuin die in de 17de eeuw in opkomst kwam.

Het ontwerp van het maïsdoolhof werd gemaakt door 'doolhovenier' Ruud Haak. In het doolhof werden tien educatieve vragen gesteld voor verschillende leeftijdsgroepen. De vragen hadden betrekking op het leven in een kasteel en het ridderschap. Drie antwoordmogelijkheden bepaalden de richting die verder moest worden gevolgd. In het doolhof stonden op de kruispunten of driesprongen de bordjes met de vragen.

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen moest de directie van Kasteel Hoensbroek wegens nachtelijk vandalisme het doolhof eerder sluiten.

Ridder zonder Kasteel

18 en 19 oktober: Ridder Hoen Festijn

Doel: Het publiek op een laagdrempelige manier in aanraking brengen met een waargebeurde geschiedenis van twee ridderbroers in Kasteel Hoensbroek. Het verhaal werd tot leven gebracht door acteurs in samenwerking met de auteur.

Deze dag was het mogelijk om het boek "Ridder zonder kasteel" te kopen, ook was er een signersessie met de auteur Arend van Dam. De officiële overhandiging van het boek vond plaats aan directeur Tom van Slooten, wethouder Cor Duijf en de Kinderburgemeester van Heerlen, Esmee Mees.

Er was een samenwerking met de auteur Arend van Dam, uitgever Leopold, de illustratoren Iwan&Ilia, Sjluk&Co, groep 5 van Basisschool De Regenboog uit Hoensbroek (twee hoofdrolspelers, broers en zussen), leerkrachten, ouders en de Kinderburgemeester.

Sprookjeskasteel

20 december 2008 t/m 4 januari 2009: Sprookjes in Kasteel Hoensbroek

Doel: Jong en oud in aanraking brengen met een van de oudste vorm van verhalen, sprookjes. De geselecteerde sprookjes hadden allemaal een directe lijn met een kasteel. Bezoekers werden uitgedaagd de sprookjes op te sporen in het Kasteel Hoensbroek, de sprookjes hun naam terug te geven en voor de sprookjesexperts: het beantwoorden van de vragen die gesteld werden bij ieder sprookje.

Op de Kasteelzolder werd de mogelijkheid geboden om Nederlands- en Duitstalige sprookjesboeken te lezen, voor te lezen, of het antwoord op de gestelde vragen op te zoeken.

Iedere dag werd ieder uur voorgelezen uit geselecteerde sprookjesverhalen. Fraaie kerstversiering met authentiek gedekte tafels en geselecteerde sprookjesachtige klassieke muziek zorgden voor een sfeervol bezoek aan het Kasteel Hoensbroek.

Samenwerking was er met de firma MotiefProductPresentaties, Openbare Bibliotheken Parkstad, Offentlijke Bibliotheek der Stadt Aachen, Natuurmonumenten, gidsen en oproepkrachten van Kasteel Hoensbroek.

Geschiedenisweekend

In samenwerking met Rijkshyatt en Thermenmuseum Heerlen in oktober uitgevoerd (Zie paragraaf 3.6.).

*ly sau kyo kyo kuffie
ou lau kuffie met beuau
op sau stadygouweu krait
kessutt lang sau lamp
pode
sau kwakie*

3.7.4. Educatie

Ridder zonder kasteel

Lespakket voor de groepen 5 en 6 van de basisschool.

Het pakket bestaat uit :

- het leesboek “Ridder zonder kasteel” van Arend van Dam. Het verhaal is gebaseerd op een waargebeurde geschiedenis van twee ridderbroers in Kasteel Hoensbroek in het jaar 1450.
- een werkboekje voor iedere leerling
- een klassikaal bezoek aan Kasteel Hoensbroek waar de leerlingen deelnemen aan de speurtocht ‘Ridder zonder kasteel’.

Het verhaal dient als uitgangspunt.

Doel: Op een laagdrempelige manier kinderen van 8 tot 11 jaar kennis laten maken met een deel van een waargebeurde geschiedenis van twee ridderbroers in Kasteel Hoensbroek. Het is een actieve speurtocht waarbij een achttal kamers gezocht moeten worden met opdrachten. De kamers spelen in het verhaal een prominente rol.

De opdrachten hebben niet alleen met geschiedenis te maken maar ook met het vak taal. Communicatie, begrijpend lezen en samenwerken staan centraal.

Tekenfilm Jippe en Ridder Hoen

Voor de onderbouw van het basisonderwijs wordt gewerkt aan de educatieve tekenfilm ‘Jippe en Ridder Hoen’.

De tekenfilm duurt ongeveer 7 minuten en is er één uit een serie van 13 afleveringen. Het Limburgs Museum, Industrion, Kasteeltuinen Arcen en DSM zijn enkele van de andere onderwerpen van deze tekenfilmserie voor de jeugd.

De tekenfilm is een productie van PJP filmstudio te Kessel (producent van o.a. het televisieprogramma Kinjerkroam bij L1). De provincie Limburg is de opdrachtgever. In januari 2009 zal deze tekenfilm gereed zijn.

Antiek speelgoed (tot 1 juni 2008)

Als aanvulling op de KaSpeeltocht is er een tentoonstelling van oud speelgoed in Kasteel Hoensbroek geweest. Naar aanleiding van deze expositie werden twee taxatiedagen gehouden. Iedere bezoeker kreeg de gelegenheid om antiek speelgoed te laten taxeren.

Er was veel pers aandacht voor deze activiteit: onder andere de regionale dagbladen, Duitse en Belgische kranten, L1-nieuws, SBS6 Hart van Nederland besteedden er aandacht aan.

Speelgoedtaxatie: 15 februari en 14 maart 2008.

Samenwerking met: Vereniging Oud Speelgoed / Toys Gallery Brummen.

3.7.5. Communicatie

In het communicatieplan van Kasteel Hoensbroek is te lezen dat het doel is “Kasteel Hoensbroek breed onder de aandacht brengen bij diverse doelgroepen en te positioneren als geschikt voor jong en oud”.

De inzet van communicatiemiddelen is gericht op toeristen in Limburg (met nadruk op toeristen in Zuid-Limburg), inwoners van Parkstad Limburg en Zuid- en Midden-Limburg. Daarnaast wordt gericht gecommuniceerd in Duitsland (regio Aken) en Belgisch Limburg.

Hiertoe wordt gebruik gemaakt van advertenties in dagbladen, weekbladen en uitkranten. Verder worden er commercials uitgezonden bij de omroepen L1 en TV Parkstad. Van week 28 tot en met 33 is een abricampagne gevoerd in Zuid-Limburg. Ook de website van Kasteel Hoensbroek speelt een belangrijke rol in de communicatie. Naast informatie over kasteelbezoek worden verschillende filmpjes vertoond en kunnen de bezoekers een game spelen.

Scholen en touroperators worden met behulp van mailings benaderd. Tijdens de beurs ‘Busidee’ is de markt voor touroperators verder verkend.

Door middel van verschillende *acties* werden bezoekers gegeneerd:

Minicards	7019
ANWB	6325
Limburg Pas	5558
Bon entreekaart Kasteel/Thermenmuseum	1070
Parkstad Pas	731
Kampioen	715
Kerstmarkt Fluweelengrot	500

Door in te zetten op jaarcontracten met diverse media wordt geprobeerd voor 2009 een betere inkoop te verkrijgen.

Samenwerking partners

In 2008 vond intensivering van de samenwerking met Parkstad Attractief plaats. Parkstad Attractief is een samenwerking van zeven bijzondere attracties in Parkstad Limburg. Elke attractie heeft zijn eigen karakter, samen hebben ze één ding gemeen: ze liggen allemaal in de regio Parkstad op nog geen kwartier rijden van elkaar. Naast Kasteel Hoensbroek nemen deel Wereldtuinen Mondo Verde, Gaia Park Kerkrade Zoo, SnowWorld Landgraaf, de Miljoenenlijn (ZLSM), Woonboulevard Heerlen en Industrion.

In de samenwerking heeft de directeur namens Kasteel Hoensbroek zitting in het bestuur. De medewerker communicatie van het kasteel neemt deel aan de werkgroep Marketing.

In het kader van het 'Sprookjeskasteel' is samengewerkt met Parkstad Limburg Theaters. De bestaande samenwerking met Cultour Euregio, Dagattractie Limburg en VVV Zuid-Limburg werd voortgezet.

De samenwerking met Topkasteel werd gestopt wegens te weinig concrete resultaten.

In september 2008 vond rond Kasteel Hoensbroek het 'Ballonfestival' plaats. Het festival wordt georganiseerd door de Stichting Ballonfestival, waar onder andere in participeert de European Balloon Company die is gevestigd in de hoeve van het kasteelcomplex. Samenwerking met het festival vond plaats in de vorm van sponsoring.

Aantal bezoekers

In 2008 bezochten 93.710 mensen Kasteel Hoensbroek. Ten opzichte van 2007 is dit een daling met 12.088 bezoekers.

3.8. Thermenmuseum Heerlen

3.8.1. Doelstelling

Het doel van het Thermenmuseum is in het afdelingsplan 2008 omschreven als:

Op een verantwoorde museale basis het historisch erfgoed 'Kasteel Hoensbroek en de overblijfselen van de Thermen' op een voor de gemeente Heerlen bedrijfsmatige wijze exploiteren.

Kennisoverdracht, bevorderen van de bekendheid en bijdragen aan het verbeteren van de identiteit en het imago van stad en streek zijn hierbij de afgeleide doelstellingen.

Het afdelingsplan 2008 gaf aan dat door personele problemen in het verleden het Thermenmuseum hieraan de afgelopen jaren te weinig heeft kunnen bijdragen. In 2008 is hier verandering in gekomen. Het nieuw gevormde inhoudelijk team van het Thermenmuseum, ondersteund door de nieuwe directeur, heeft zijn schouders gezet onder de doelstelling die het plan formuleert. Een ombuiging is inmiddels in gang gezet.

Dat deze profilering van het Thermenmuseum haar vruchten begint af te werpen viel af te lezen aan de bezoekerscijfers van de laatste maanden van 2008. Deze waren hoger dan die uit 2007. Bezoekers beginnen de weg naar het museum weer te vinden. Helaas bleef het totale bezoekersaantal net onder dat van 2007 steken. Dat had vooral te maken met tegenvallende bezoekerscijfers aan het begin van 2008. In 2008 hebben in totaal 16.853 bezoekers het Thermenmuseum bezocht.

3.8.2. Ontwikkelingen in het museum

In het afdelingsplan 2008 worden de vernieuwing van het Thermenmuseum en het daadkrachtig ter hand nemen hiervan als belangrijkste resultaatverplichting genoemd. Meer inzet op programmering en meer publiciteit moesten de bezoekersaantallen verhogen.

De komst van een nieuw inhoudelijk team heeft nieuwe inzichten opgeleverd als het gaat om de belangrijkste aandachtspunten. De aandachtspunten waar in 2008 aan gewerkt diende te worden zijn:

Opwaardering van de permanente tentoonstelling.

De opwaardering van de vaste expositie is een absoluut aandachtspunt. Echter, het is onverstandig om buitensporig veel tijd te steken in plannen waarvan niet duidelijk is of deze daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden. Het uitblijven van een uitspraak betreffende de noodzakelijke gebouwelijke aanpassing van het museum is hier debet aan. Zolang niet duidelijk is wát en óf er iets verandert voor wat betreft de huisvesting, is het niet raadzaam de noodzakelijke opwaardering van de vaste expositie ter hand te nemen. Er is absoluut de wens om meer vaste expositieruimte ter beschikking te hebben zodat er meer ruimte vrij komt om het verhaal van Romeins Heerlen te vertellen.

In het verslagjaar is wél gekozen voor het doorvoeren van aanpassingen in het gebouw. Tevens is in 2008 voorbereidend werk verricht voor een aantal extra aanpassingen. Gerealiseerd zijn:

- In het *lichtplan* zijn veranderingen doorgevoerd. Daardoor is de belichting van de museumzaal en van objecten verbeterd.
- Een muurgedeelte in de expositieruimte is beschilderd met *schoolbordverf*. Bezoekers kunnen hier hun eigen Romeinse naam achterlaten, samen met een groet voor de overige bezoekers.
- Er is onderzoek verricht naar nieuwe *beelden* voor het museum. Vervanging van de oude beelden vindt plaats in 2009. De beelden geven bijvoorbeeld de pottenbakker Lucius of een Romeinse militair in wapenrusting weer.
- Er is onderzoek verricht naar *kleuraanpassingen* in het museum. Realisatie in 2009.
- De *zaalteksten* zijn gedeeltelijk herschreven in een eigentijdse, meer aansprekende stijl. Dit proces wordt in 2009 afgerond. Aansluitend worden de nieuwe zaalteksten geplaatst.
- Ook zijn de mogelijkheden voor het invoegen van *multimedia* in de vaste expositie onderzocht. Realisatie in 2009.
- Tenslotte is gekeken naar mogelijkheden voor *geluidseffecten*. Deze worden gerealiseerd in 2009.

Het afdelingsplan spreekt van nijpende infrastructurele problemen:

1. *Te kleine expositieruimte*

Dit knelpunt is en kan vanwege problemen met het gebouw niet opgepakt worden door het inhoudelijke team van het Thermenmuseum. De raad van de gemeente Heerlen moet hier eerst een uitspraak over doen.

2. *Circulatieproblemen*

Ook dit probleem is in 2008 niet opgepakt. Duidelijk is dat er circulatieproblemen zijn, de mogelijkheden van het inhoudelijke team om hier iets aan te doen zijn echter beperkt. Daarbij was niet duidelijk wat de problemen concreet inhouden. Daarom is in de tweede helft van 2008 gestart met metingen zodat inzichtelijk wordt waar en hoe erg de problemen precies zijn. De eerste resultaten zijn inmiddels beschikbaar. Duidelijk is dat de temperatuur en luchtvochtigheid in het gebouw erg fluctueren. De temperatuur is vaak te hoog en de luchtvochtigheid meestal veel te laag. De metingen laten verder zien dat het gebouw geen gezonde werkomgeving is en dat het niet geschikt is voor het op peil houden van de aanwezige kostbare voorwerpen.

3. *Akoestische en thermische overlast in het gebouw*

Ook dit knelpunt heeft een relatie met de huidige huisvesting en kan niet opgepakt worden door het inhoudelijke team. Het heeft wel de aandacht van de directie.

4. *Het museumdepot is bijna vol en is onvoldoende aangepast aan de huidige eisen inzake bewaren, beheren en onderzoeken van de museumcollectie*

Het beheer in het museumdepot laat klimatologisch te wensen over. Metingen moeten uitwijzen hoe de situatie feitelijk is, waarna actie ondernomen kan worden. Een strikt beleid zorgt ervoor dat de museumcollectie op dit moment nauwelijks groeit.

De opgravingdocumentatie maakt deel uit van de museumcollectie. Deze documentatie bevat gegevens over opgravingen in Heerlen. De collectie vertoont ernstig achterstallig onderhoud, is niet ontsloten, niet digitaal beschikbaar en onderzoek wordt er nauwelijks uit verricht.

In 2008 is een samenwerking gestart met het Archeologisch Diensten Centrum (ADC). Thermenmuseum en ADC bereiden een aanvraag voor t.b.v. een kortlopende subsidie (van één jaar) in het kader van het Odyssee-programma. Het programma voorziet in een wetenschappelijk verdiepende ontsluiting van archeologisch veldonderzoek dat in de jaren 1900 – 2000 is uitgevoerd. Met deze projectsubsidie (samen met eigen middelen) kan het opgravingarchief worden ontsloten.

Met het restauratieatelier 'Restaura' is een onderhoudscontract afgesloten. Ieder jaar wordt de vaste collectie bekeken op de onderhoudsbehoefte. Objecten die onderhoud behoeven worden geconserveerd en zo nodig gerestaureerd. Tevens is een start gemaakt met het klimatiseren van bestaande vitrines. Onderzoek heeft uitgewezen dat het niet noodzakelijk is deze te vervangen, aanpassen volstaat. Dit gebeurt met behulp van museale prosorbkorrels, die de luchtvochtigheid reguleren.

Contacten met andere musea zijn aangehaald. Dit heeft geresulteerd in diverse bruikleenaanvragen. Het archeologisch museum in Middelburg en de Kunsthal in Rotterdam hebben een bruikleenverzoek voor objecten ingediend, een verzoek dat is gehonoreerd. Dit betekent dat objecten van het Thermenmuseum elders in Nederland tentoongesteld worden. Bruikleenverkeer verhoogt de mogelijkheden voor het realiseren van tijdelijke tentoonstellingen in de toekomst. Het Thermenmuseum ziet dit als een investering in de toekomst.

3.8.3. Doelgroepenbeleid en nieuwe museumpresentatie

Onderzoek naar bezoekerstypen wijst uit dat het museum vooral in trek is bij scholen, kinderen en jongeren in de leeftijd van 8 tot 16 jaar en 55-plussers. Dit zijn uitkomsten waar rekening mee gehouden wordt in een nieuwe museumpresentatie.

Er is nog geen nieuwe presentatie ontwikkeld voor de vaste expositie en de opgraving. Hiervoor dient eerst duidelijk te zijn wat met de huisvesting gaat gebeuren. Wel is ervoor gekozen om een nieuwe expositie te ontwikkelen rondom de 'Askist van Bocholtz'. Deze askist is in bruikleen van de provincie Limburg.

De nieuwe expositie is in eerste instantie gericht op jongeren tussen 8 en 16 jaar. De voorkant van de nieuwe tentoonstelling spreekt hen aan met vriendelijke en toegankelijke teksten. De verdieping voor de meer geïnteresseerde (oudere) bezoeker bevindt zich aan de achterkant van de expositiepanelen. Hiermee wordt de tentoonstelling interessant voor alle leeftijden.

Doe-activiteiten in de tentoonstelling zijn geschikt voor jong en oud, voor ouderen zijn bovendien zitplaatsen gecreëerd om even rustig te zitten. De expositie bevat veel multimedia en voldoet aan de eisen van de huidige tijd.

De hele planvorming rondom de nieuwe expositie heeft plaatsgevonden in 2008. In 2009 wordt de expositie 'Askist van Bocholtz' geopend. Een nieuw educatief programma rond de bestaande vaste expositie en de nieuwe tentoonstelling is in ontwikkeling.

Er is een nieuwe huisstijl ontwikkeld. Met het oog op de komende omslag naar het Thermenmuseum 'nieuwe stijl' is besloten deze gelijktijdig met de nieuwe expositie te presenteren.

Ook is een nieuw PR-plan gemaakt waarbij aandacht voor scholen en andere bezoekerstypen richtinggevend zijn.

Het plan gaat in uitvoering in 2009 met de opening van de nieuwe tentoonstelling en de ingebruikname van de huisstijl.

Het museum wil in de aandacht van de media blijven door het leggen van onverwachte en verrassende combinaties met bijzondere partners. Dit is een belangrijk onderdeel van het PR-beleid. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking die het museum heeft gezocht met het zomerfestival Cultura Nova. Dat heeft geresulteerd in een unieke expositie op de opgraving in samenwerking met de Heerlense kunstenares Ivon Drummen.

Tijdens de kerstperiode was er een tentoonstelling van kerststallen die nogal wat aandacht in de media kreeg. Deze expositie trok hierdoor veel nieuw publiek. Dat bewonderde niet alleen de kerststallen, maar bracht tevens een bezoek aan het museum.

Mogelijkheden voor geluidseffecten voor bij de opgraving zijn onderzocht en worden ontwikkeld. Hetzelfde geldt voor een nieuwe presentatie van de opgraving.

3.8.4. Kenniscentrum

Door het aantreden van een nieuw inhoudelijk team en de samenvoeging van Kasteel Hoensbroek, Rijckheydt en Thermenmuseum tot één nieuwe organisatie zijn de ambities aangepast. Voor het Thermenmuseum betekent dit dat er een kenniscentrum op het gebied van Romeinen is toegevoegd. Hier is in 2008 mee gestart, onder andere door de banden met het wetenschappelijk veld te verstevigen. Dit heeft vooralsnog geresulteerd in:

- een uitnodiging voor expertisedeling ten behoeve van een symposium in Blankenheim;
- deelname aan het project Via Belgica;
- deelname aan de werkgroep Frontinus, die zetelt in Bonn (in maart 2009 vindt een symposium plaats op het gebied van thermen waarbij wetenschappers ons museum bezoeken);
- contacten met RACM, dat medewerking verleent aan de tentoonstelling 'Askist van Bocholtz'.

3.8.5. Evenementen 2008

In de zomer van 2008 vonden in Peking de Olympische Spelen plaats. Gedurende de zomervakantie konden daarom in het Thermenmuseum verschillende spellen worden gespeeld. Door je tegenstander uit te dagen en punten te verzamelen kon je de 'Olympische Spelen van Coriovallum' op je naam schrijven.

In samenwerking met Rijckheydt en Kasteel Hoensbroek is in oktober het geschiedenisweekend gehouden (zie paragraaf 3.6).

4. Bedrijfsvoering

4.1. Organisatiestructuur

In Heerlen zijn drie culturele instellingen actief op het gebied van cultuurhistorisch erfgoed. Het betreft Kasteel Hoensbroek, Thermenmuseum Heerlen en Rijckheydt, centrum voor regionale geschiedenis. Dit zijn twee (historische) musea en een (regionale) archiefdienst verdeeld over twee gemeentelijke afdelingen: 'Historische Musea' en 'Rijckheydt'. Gemeenschappelijke kernactiviteit van de drie instellingen is dat zij rekenschap geven van de historie van stad en regio.

De directie van de gemeente Heerlen heeft het voornemen om de afdelingen Historische Musea en Rijckheydt samen te voegen tot één 'Cultuurhistorisch Bedrijf'. In mei 2008 is de opdracht geformuleerd te komen tot dit cultuurhistorisch bedrijf en is aan de directeur van Rijckheydt opdracht verleend om een organisatievoorstel te maken. Dit heeft geresulteerd in het visiedocument *Synergie in rentmeesterschap van het Verleden*¹. In dit stuk zijn de voornemens van de directie van de gemeente Heerlen én de ambities van de drie cultuurhistorische instellingen verwoord. Tevens is een missie geformuleerd voor het cultuurhistorisch bedrijf die uitmondt in een visie met vijf kernbegrippen. Verder wordt een nieuw bedrijfsmodel uitgewerkt, resulterend in een organogram voor de nieuwe organisatie.

4.1.1. Missie

De missie van het Regionaal Cultuurhistorisch Bedrijf i.o. (RCB) is de volgende:

“Het RCB is het kennisinstituut dat op een publieksgerichte wijze rentmeesterschap uitoefent over de in beheer gestelde collecties van Kasteel Hoensbroek, Thermenmuseum Heerlen en Rijckheydt, centrum voor regionale geschiedenis.”

Kennisinstituut

Het RCB is een kennisinstituut waar expertise aanwezig is en beschikbaar wordt gesteld om de historie van stad en regio van de Romeinse tijd tot gisteren, maar ook de digitale informatiestromen van nu en morgen, op een innovatieve en professionele wijze te gebruiken en te ontwikkelen. Sleutelbegrippen zijn samenwerking, innovatie en professionaliteit.

Rentmeesterschap

Het RCB beheert de collecties van drie cultuurhistorische instellingen. Deze collecties kennen zeer diverse uitingsvormen. Onder andere archiefstukken uit lang vervlogen tijden, een kasteel waarin drie bouwfases zijn te herkennen van middeleeuwen tot 18e eeuw, een bijzondere in-situ opgraving van een Romeins badhuis en film- en videomateriaal uit de 20e eeuw maken er deel van uit. Kortom: een breed palet aan authentieke historische bronnen en daarmee de getuigenis van ons verleden.

De collecties worden toegankelijk gemaakt, gepresenteerd aan het publiek en beheerd zodat ook toekomstige generaties erover kunnen beschikken. In dit kader dient rentmeesterschap te worden gezien. De gemeente Heerlen heeft het RCB haar cultuurhistorische erfgoed toevertrouwd om te beheren. De collecties worden door het RCB op verantwoorde en wettelijk voorgeschreven wijze beheerd en geëxploiteerd. Dat gebeurt door uit te voeren hetgeen voor deugdelijk beheer noodzakelijk is, door verantwoordelijkheid te nemen, aansprakelijk te zijn en door verantwoording af te leggen. Goed rentmeesterschap dient tegelijkertijd te worden gezien vanuit 'acquisitieperspectief' (collectievorming). Het verwerven van nieuw cultuurhistorisch erfgoed is een belangrijk onderdeel in het beleid van het RCB.

Sleutelbegrippen zijn rekenschap geven, getuigenis van het verleden, authenticiteit.

¹ Visiedocument *Synergie in rentmeesterschap van het Verleden*, versie 06 - 13 november 2008.

Publieksgericht

Geschiedenis leeft, geschiedenis is beleving. Het RCB heeft een enorm potentieel aan cultureel kapitaal dat moet worden aangesproken om het publiek de rijkdom van ons gemeenschappelijke verleden te tonen. Hierbij wordt gekozen voor een vraaggerichte benadering van de gast/klant. Het RCB denkt niet zo zeer vanuit de eigen organisatie, maar vooral vanuit de gebruiker.

Sleutelbegrippen zijn ontdekking, geschiedenisbeleving, presentatie, hostmanship.

4.1.2. Visie

Om de missie te kunnen vervullen zijn voor het RCB een aantal kernbegrippen leidend. Deze doelstellingen zijn gevat in vijf uitgangspunten, die de visie van het RCB samenvatten. Die visie gaat niet alleen uit van synergie in de bedrijfsvoering, maar ook van synergie in de inhoud (innovatie).

Samenwerking

Doelstelling:

Bevordering van samenwerking tussen de drie onderdelen van het RCB en het aangaan van samenwerkingsverbanden door het RCB met andere kennisinstellingen en instellingen.

Door gebruik te maken van de kunde en de kennis van alle medewerkers van het RCB, wordt gezamenlijk bijgedragen aan het realiseren van de missie van het RCB. De verschillende onderdelen van de organisatie zijn intellectueel geen gescheiden werelden. Samenwerking tussen alle onderdelen draagt bij aan het optimaal gebruiken van kennis en kunde binnen het RCB.

Het RCB zoekt tevens de samenwerking met partners die een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van haar missie.

Innovatie

Doelstelling:

Het RCB is een innovatief (kennis)instituut dat zijn culturele kapitaal maximaal benut.

Het RCB wil een innovatief (kennis)instituut zijn. Door te experimenteren binnen een duidelijke organisatorische structuur en een helder kader wordt de denkracht van de medewerkers gestimuleerd en wordt kennisontwikkeling bevorderd. Deze synergie in inhoud resulteert in vernieuwende producten, die bijdragen aan de missie van het RCB.

Professioneel

Doelstelling:

Het RCB kenmerkt zich door een professionele, zakelijke houding en is een betrouwbare partner.

Het RCB is een betrouwbare partner. Externe relaties kunnen 'bouwen' op de afspraken die zijn gemaakt. De medewerkers van het RCB hebben vertrouwen in elkaar en werken in een veilige omgeving. Het instituut kenmerkt zich door een moderne, zakelijke opstelling en een effectieve bedrijfsvoering. Medewerkers van het RCB hebben een houding die recht doet aan de ethiek van de beroepsgroep (bijvoorbeeld de Beroepscode voor Archivarissen van de International Council on Archives zoals die is aangenomen door Rijckheyt).

Hostmanship

Doelstelling:

Het RCB streeft excellente dienstverlening na.

Hostmanship staat voor 'de kunst om mensen het gevoel te geven dat ze welkom zijn'. Hostmanship is dienstverlening vanuit het perspectief van de klant. De principes van hostmanship worden door het RCB omarmd. Dit biedt mogelijkheden om invulling te geven aan de identiteit van het historische bedrijf en de dienstverlening verder te professionaliseren. Het RCB streeft excellente dienstverlening na; dienstverlening waarover het RCB van te voren duidelijk heeft nagedacht en waarbij RCB heeft beschreven wát de klant/gast mag verwachten wanneer gebruik wordt gemaakt van haar diensten.

Cultural Governance

Doelstelling:

Het RCB werkt volgens de 'Code Cultural Governance'.

Onder 'cultural governance' wordt verstaan: goed, verantwoord en transparant bestuur en toezicht in de culturele sector. Professionalisering in de culturele sector noopt tot nadenken over de kwaliteit van besturen en van toezicht houden. Cultural governance maakt het mogelijk om een helder onderscheid te maken tussen taken en bevoegdheden van directie, bestuur of raad van toezicht. Het doel is goed bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording.

4.2. Sociaal beleid

4.2.1. Formatie en bezetting

De formatie van de Historische Musea en Rijckheyt in 2008 betrof 34,58 fte. Dit is exclusief niet-formatieve arbeidsplaatsen (banenpool, wsw-regeling, uitzendkrachten, oproepkrachten etc.)

Een wijziging op personeelsgebied betrof het vertrek van het afdelingshoofd begin 2008. De directeur van Rijckheyt heeft hierna het interim-directeurschap van Historische Musea op zich genomen. Bijbehorende opdracht van de Directie van de gemeente Heerlen was het formeren van een plan waarin de Historische Musea en Rijckheyt één bedrijf vormen. Deze opdracht is eind oktober 2008 afgerond en positief beoordeeld door de Directie. De daadwerkelijke samenvoeging is inmiddels in gang gezet.

Het jaar 2008 is een jaar van grote veranderingen geweest voor het Thermenmuseum. Het afdelingsplan 2008 geeft aan dat in het verslagjaar de formatie op sterkte werd gebracht door de werving van een conservator, een museummedewerker, PR-medewerker en een medewerker collectie.

Deze ambitie is slechts gedeeltelijk gerealiseerd. De werving van een nieuwe conservator is afgerond, zij is op 1 april begonnen aan haar taak. Het contract van de museummedewerker in tijdelijke dienst is omgezet in een vast contract.

Het managementteam van *Rijckheyt* bestond uit:

Tom van Slooten	directeur/gemeentearchivaris
Geert Luykx	archieffinspecteur/plv.directeur
Marlies Nieuwlaat	clustercoördinator Archieven & Collecties
Astrid Hazekamp	clustercoördinator Publieksbereik
Leo Langen	bedrijfsbureau

Het managementteam van *Historische Musea* bestond uit:

May Jung	directeur (tot 1 maart 2008)
Tom van Slooten	directeur/gemeentearchivaris (vanaf 1 juni 2008)
Anne Rose Orbons	bureauhoofd/conservator Kasteel Hoensbroek
Susan Hurenkamp	bureauhoofd/conservator Thermenmuseum Heerlen
Gaby Janssen	bedrijfsleider Historische Musea

4.2.2. Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in 2008 bij Rijckheyt bedroeg 9,5 %. Bij de Historische Musea was het percentage 7,6 %. Bij beide afdelingen is dit toe te schrijven aan langdurig ziekteverzuim.

4.2.3. Opleidingen

Door de archiefinspecteur is een cursus 'E-depot' van de Archiefschool gevolgd alsmede een cursus 'ISO 15489/23081 en NEN 2082' van het Nederlands Normalisatie instituut.

Daarnaast heeft de inspecteur voor de Archiefschool een cursus 'Acquisitieplan schrijven' ontwikkeld en verzorgd (samen met de directeur/gemeentearchivaris). De lesstof voor de cursus is afkomstig uit het door Rijckheyt opgestelde acquisitiebeleid. Gesprekken met studenten en reacties op de lesstof hebben gezorgd voor verdere verfijning van het beleid.

De medewerkster inventarisatie heeft de opleiding 'Archiefassistent' van de Archiefschool afgerond met het behalen van een diploma.

De behoudmedewerker is in 2008 gestart met een opleiding 'Behoudsmedewerker' van het Nationaal Archief. De opleiding wordt in 2009 afgerond.

De documentalisten hebben in 2008 de cursus 'Bibliotheekbeheer met MAIS-Flexis' van De Ree archiefsystemen BV gevolgd.

De clustercoördinator Archieven en Collecties heeft de cursus 'Digitalisering van Culturele collecties' van de Stichting GO met een certificaat afgerond. Daarnaast heeft zij zich gericht op de updatecursus 'Applicatiebeheer MAIS-Flexis' en de cursus 'Bibliotheekbeheer met MAIS-Flexis' van De Ree archiefsystemen BV.

Medewerkers van de frontoffice van de Historische Musea hebben een training gevolgd in het kader van 'Hostmanship'. Daarnaast is een training 'OMA' (Omgaan Met Agressie) gevolgd.

4.2.4. POP en overlegstructuur

Persoonlijke ontwikkelingsplannen (POP) zijn onderwerp van aandacht. In afwachting van de nieuwe organisatiestructuur zijn de POP's niet leidend geweest in 2008. Wel is op individueel niveau bekeken of en hoe medewerkers van de drie instellingen aan hun persoonlijke ontwikkeling verder vorm konden geven.

De archiefdienst heeft haar overlegstructuur vastgelegd. De verschillende overleggen vinden plaats op diverse niveaus en betreffen:

- (1) Overleg van de directeur/gemeentearchivaris met bestuur en directie
- (2) Managementteam Rijckheyt
- (3) Werkoverleg
- (4) Bilaterale overleggen
- (5) Clusteroverleggen
- (6) Werkgroepen

Van elk overleg zijn het doel, de samenstelling en de frequentie vastgesteld.

Op de intranetsite van Rijckheyt (*Archiefnieuws*) is de overlegstructuur voor personeel van Rijckheyt te raadplegen. Op deze intranetsite worden ook de agenda's van vergaderingen, notulen, beleidsstukken e.d. gepubliceerd.

De Historische Musea kennen een eigen overlegstructuur. Ook hier wordt op verschillende niveau's overleg gevoerd.

In het kader van de vorming van het Regionaal Cultuurhistorisch Bedrijf heeft de directeur ervoor gekozen de bestaande overlegstructuren te handhaven. In afwachting van de nieuwe organisatiestructuur én het nieuwe managementteam houdt dit voorlopig in dat twee managementteams naast elkaar functioneren: het MT-Rijckheyt en het MT-Historische Musea

4.2.5. Arbeidsomstandigheden en medezeggenschap

Thermencomplex

De archiefdienst Rijckheydt is net als het Thermenmuseum gehuisvest in het Thermencomplex. De kantoren van de archiefdienst en Thermenmuseum voldoen niet aan de ARBO-normen. Ze zijn voorzien van enkel glas, hebben beperkte warmte- en geluidsisolatie en kennen een te hoge bezettingsgraad (zie 4.4. *Facilitair beleid*).

Logistiek Kasteel Hoensbroek

In 2008 is fors geïnvesteerd in de logistiek van Kasteel Hoensbroek. Er is een aanzet gedaan tot de bouw van een nieuwe (tijdelijke) balie in het Slotgebouw. Die voldoet nu aan de normen voor een werkplek voor twee medewerkers. De ruim 20 jaar oude geluidsapparatuur in het Slotgebouw diende te worden vervangen. In geval van ontruiming dienen bezoekers immers de aanwijzingen op te volgen die hen via deze installatie worden gegeven. De nieuwe apparatuur werd geïntegreerd in de nieuw te bouwen balie.

Door een onfortuinlijke en zware blikseminslag is op 2 juli grote schade ontstaan in alle apparatuur in het Slotgebouw. Camera's, monitors, computers, versterkers en de brandmeld- en inbraakcentrale zijn verloren gegaan en inmiddels weer vervangen. Een deel van de schade is teruggevorderd via de verzekering.

Er is verder een start gemaakt met de vernieuwing van de buitenverlichting van het complex. Hier waren de armaturen na ruim 20 jaar aan vervanging toe. Bezoekers konden in de avonduren hun weg rond het kasteelgebouw niet goed meer vinden. Er is gekozen voor energiezuinige, esthetische en toch efficiënte verlichting. In 2009 wordt dit beleid voortgezet.

Medezeggenschap

Met ingang van juni 2008 is de bestaande Onderdeelscommissie Historische Musea (OC-HM) uitgebreid met twee medewerkers van Rijckheydt. Er ontstond zodoende een OC voor het Regionaal Cultuurhistorisch Bedrijf i.o. met vijf vertegenwoordigers: Jos Kleijnen (vanuit de OR-gemeente Heerlen), Jos Knibbeler (voorzitter, vanuit Historische Musea), Angela Glatzel (vanuit Historische Musea), Wilma Jansen-Pijls (vanuit Rijckheydt), Astrid Massen (vanuit Rijckheydt). De OC vergaderde maandelijks met de directeur RCB i.o.

4.3. Informatiebeleid

In het kader van informatie en ICT heeft 2008 bij Rijkckheit in het teken gestaan van een verdere verbetering van de digitale informatiehuishouding. Met de steeds toenemende elektronische afhandeling van taken is de archiefdienst steeds meer afhankelijk van het goed functioneren van computerapparatuur en softwarepakketten. Het beheren van grote bestanden met digitale gegevens (b.v. databases) en met deze gegevens uitvoering geven aan wettelijke taken, is derhalve voor een zeer belangrijk deel afhankelijk van de continuïteit van ICT-voorzieningen.

In schema ziet de informatiehuishouding van Rijkckheit er als volgt uit:

MAIS Flexis	BiblioData PRO
<p><i>Archieven</i> Beheer gegevens uit archieven</p> <p><i>Documentaire collecties</i> Beheer gegevens uit documentaire collecties</p> <p><i>Bibliotheek (historisch)</i> Beheer gegevens uit de specialistische bibliotheek</p> 	<p><i>Bibliotheek DIC (administratief)</i> Beheer gegevens uit de administratieve bibliotheek</p> <p>(voor intern gebruik binnen het DIC)</p>
<p>Beschikbaar stellen middels :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intranet gemeente Heerlen • Internet: www.rijkckheit.nl, internetsites dvo-gemeenten, gemeente Heerlen en www.archieven.nl 	

MAIS-Flexis is dé digitale omgeving waaruit gegevens (toegangen en inhoud) uit de archieven beschikbaar worden gesteld. De catalogus van de historische bibliotheek is digitaal beschikbaar middels VUBIS Smart. Met betrekking tot documentaire collecties is de keuze voor MAIS of VUBIS afhankelijk van de soort informatie die wordt gedigitaliseerd. Foto's (de beeldbank) worden beschikbaar gesteld in MAIS; het bronnenboek is opgenomen in VUBIS.

In 2007 is de keuze gemaakt om VUBIS af te bouwen en de inhoud over te brengen naar MAIS-Flexis. Hiermee is verder invulling gegeven aan het realiseren van één digitale omgeving die de bewaarde gegevens beschikbaar stelt. In 2008 is hier uitvoering aan gegeven.

BiblioData PRO is de applicatie waarmee het Documentair Informatie Centrum (DIC) de gegevens van de gemeentelijke afdelingen met betrekking tot abonnementen en bestellingen van tijdschriften en boeken administreert. De applicatie wordt tevens gebruikt om de doorberekeningen naar de afzonderlijke afdelingen te doen.

4.4. Facilitair beleid

Rijckheydt en het *Thermenmuseum Heerlen* zijn gehuisvest in het Thermencomplex aan de Coriovallumstraat te Heerlen. De archiefdienst heeft in het complex de beschikking over een studiezaal en een archiefbewaarplaats met drie depots. Het Thermenmuseum beschikt over twee museumzalen en een archeologische opgraving van een Romeins badhuis (50 x 50 meter).

Met het Thermenmuseum maakt de archiefdienst gezamenlijk gebruik van een ingang en een multifunctionele ruimte (cafeteria, aula, souterrain).

De bezoekersstromen van museum en archiefdienst zijn niet gescheiden. Ook de bezoekersstromen en de personeelsstromen zijn niet gescheiden.

Thermenmuseum en *Rijckheydt* hebben kantoorruimte in gebruik. Deze kantoorruimte voldoet niet meer aan de eisen zoals die gesteld worden in de ARBO-wetgeving, bovendien is het aantal kantoorruimtes te klein. Omdat de bezoekers- en personeelsstromen niet van elkaar zijn gescheiden is er sprake van een beveiligingsrisico t.a.v. de backoffice.

In 2007 heeft PRC Zuid onderzoek gedaan – als onderdeel van het Strategisch Huisvestingsplan gemeente Heerlen – naar de huisvesting van het Thermencomplex. Eind 2007 is het eerste concept-eindrapport verschenen, met hierin vermeld verschillende oplossingsrichtingen. In 2009 zal de Directie van de gemeente Heerlen een besluit moeten nemen over de huisvesting van (streek)archief en museum.

In 2008 is het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Heerlen gevolgd, met uitzondering van de activiteiten die werden uitgevoerd in het kader van de door *Rijckheydt* afgesloten dienstverleningsovereenkomsten met de gemeenten Brunssum, Gulpen-Wittem, Nuth, Simpelveld en Voerendaal.

Kasteel Hoensbroek is één van de grootste en mooiste kastelen van Nederland. Het complex bestaat uit een poortgebouw, een door een gracht omgeven slotgebouw en een aantal bedrijfsgebouwen (voormalige stallen, opslagplaatsen en boerenhoeve). Daarnaast zijn er drie binnenpleinen en een kasteelweide. In het Slotgebouw bevindt zich het museum.

De drie bouwperiodes, te weten middeleeuwen, 17e eeuw en 18e eeuw zijn te bezichtigen in veertig vertrekken.

In de bedrijfsgebouwen zijn een restaurant (Tot Slot), een partycentrum (Van Melick Quality Catering) en een ballonvaardersbedrijf (European Balloon Company) gevestigd.

Het complex is eigendom van de stichting Ave Rex Christe. De stichting heeft het complex (met uitzondering van de hoeve, waar de European Balloon Company is gevestigd die deze rechtstreeks huurt van de stichting) verhuurd aan de gemeente Heerlen. De gemeente treedt op als verhuurder voor het restaurant en het partycentrum.

5. Financiën

In 2008 is Kasteel Hoensbroek bezocht door 93.710 bezoekers. Dit is een teruggang ten opzichte van 2007 met 12.088 bezoekers. Dit heeft gevolgen gehad voor de inkomsten van het kasteel. Er is € 63.333 minder gerealiseerd op de entreegelden, in de museumwinkel en de eigen horeca in de 'Domistique Plaats'.

De bezoekersaantallen van het Thermenmuseum Heerlen zijn nagenoeg gelijk gebleven. Er kwamen in 2008 16.853 bezoekers (366 bezoekers minder). Hierdoor heeft het Thermenmuseum € 2.846 minder aan inkomsten gegenereerd. De omzet van de 'Domistique Plaats' van het kasteel is van € 106.872 in 2006 gedaald naar € 66.522 in 2008.

De bezoekersaantallen worden maandelijks geanalyseerd. Kasteel Hoensbroek heeft geprobeerd de terugloop van bezoekersaantallen op te vangen door nadrukkelijker de publiciteit te zoeken. Hierdoor zijn de advertentiekosten hoger uitgevallen (€ 52.428).

Op woensdag 2 juli is het kasteelcomplex getroffen door een blikseminslag. De ontstane schadepost was enorm: defecte brandmeld- en inbraakinstallaties, netwerk- en telefonieproblemen, defecte audiovisuele presentaties in het museum. Onderzoek moet uitwijzen in hoeverre de claims door de verzekeringsmaatschappij gehonoreerd worden. De kosten bedragen € 110.451.

In verband met langdurige ziekte van medewerkers van de huishoudelijke dienst van het kasteel is via LICOM Schoonmaak extra capaciteit ingehuurd. De extra kosten hiervoor bedroegen € 11.434.

Waar drie landen in de Euregio al eeuwenlang ondergronds zijn verbonden door een steenkoollaag is met het project '*Groenmetropool*' nu ook bovengronds een verbinding gelegd. Ongehinderd door bestuurlijke grenzen focust Groenmetropool op het gemeenschappelijke industriële verleden van het gebied. Dit verleden vormt de basis voor nieuwe impulsen op het gebied van toerisme, technologie en wetenschap. Twee routes - de groene (fietsers) en de rode (automobilisten) - vormen hiervoor in eerste instantie de infrastructuur. Zij zorgen er sinds 2008 voor dat de lokale bevolking én toeristen het gebied ontdekken en beleven.

Het project Groenmetropool kwam voort uit de prijsvraag 'Industriële Folgelandchaft', in het kader van de EuRegionale 2008. Met dit subsidieprogramma stimuleert de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen de regionale ontwikkeling in de 3-landenregio Aken. Bij de prijsvraag kwam het toekomstgerichte project 'Groenmetropool' van de Parijse landschapsarchitect prof. Henri Bava met zijn bureau Agence Ter als beste uit de bus. Als bestuurslid van het team heeft prof. Henri Bava samengewerkt met prof. Alex Wall, prof. Steven Craig en Dipl.-Ing. Erik Behrens.

Sinds 2005 wordt het project Groenmetropool door de Europese Unie gesubsidieerd in het kader van het INTERREG-programma 'Industriële Folgelandchaft'. In totaal zijn 25 partners uit België, Duitsland en Nederland betrokken bij het project (gemeenten, Kreise en toeristenbureaus / VVV's).

De afdeling Historische Musea heeft in het verleden de projectleider geleverd voor dit project. De financiële afwikkeling verliep derhalve via Historische Musea. Het project is afgesloten met een negatief saldo van € 54.544.

Rijckheyt, centrum voor regionale geschiedenis heeft over 2008 een negatief resultaat behaald van € 9520. Dit zijn kosten, gemaakt voor het omzetten van bibliotheekbestanden uit VUBIS Smart naar MAIS-Flexis. Deze kosten waren voor 2008 niet begroot.

6. Bijlagen

Overzicht personeel Rijkheyt

directeur / gemeentearchivaris	T. (Tom) van Slooten
managementassistente	L. (Lilian) Pleumeekers – Verlaek
medewerker bedrijfsbureau	L. (Leo) Langen
archieffinspecteur	G. (Geert) Luykx
clusterhoofd archieven & collecties	M. (Marlies) Nieuwlaat
archieffrevisor	J. (Jos) Siemers
medewerker inventarisatie	H. (Hans) Thissen
medewerker dataverwerking	C. (Celine) Hollands
medewerker dataverwerking	E. (Esra) Ozturk
behoudsmedewerker	W. (Wilma) Janssen – Pijls
medewerker AV-collecties	W. (Wim) Moest
medewerker persdocumentatie	J. (Jos) Schreuders
medewerker materiële verzorging	D. (Denise) Ricksen – van der Spoel
medewerker materiële verzorging	J. (Jan) van der Veer
clusterhoofd publieksbereik	A. (Astrid) Hazekamp
medewerker studiezaal	A. (Astrid) Massen
medewerker studiezaal	J. (Jean) Wouters
medewerker studiezaal	J. (Jos) Krüll
medewerker studiezaal – zaterdag	N. (Nicole) Schuyren
documentalist	E. (Elly) Nita
documentalist	N. (Nina) Bemelmans
stadshistoricus	R. (Roelof) Braad
vrijwilliger	J. (Jan) Eijgelshoven
vrijwilliger	J. (Jan) Hensgens
vrijwilliger	R. (Rene) van der Zalm
vrijwilliger	L. (Lex) Temme
vrijwilliger	H. (Hans) Brouns
vrijwilliger	M. (Mieke) Swarte
vrijwilliger	N. (Nel) van Ingen
vrijwilliger	F. (Frans) Engelbert
vrijwilliger	I. (Ine) van Doorn
vrijwilliger	W. (Wim) Nolten

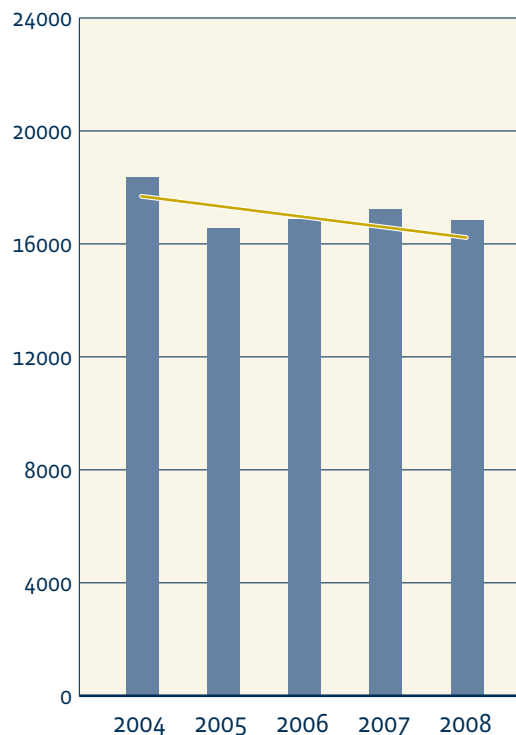
Overzicht personeel Historische Musea

directeur	T. (Tom) van Slooten
managementassistente	L. (Lilian) Pleumeekers – Verlaek
bedrijfsleider	G. (Gaby) Janssen
assistent bedrijfsleider	A. (Angela) Glatzel
administratief medewerker	M. (Miriam) Schut
administratief medewerker	S. (Sonja) Hoezen
administratief medewerker	J. (Joyce) Neelis
conservator kasteel	A. (Anne Rose) Orbons
conservator thermenmuseum	S. (Susan) Hurenkamp
museummedewerker kasteel	R. (Rob) van Dijck
museummedewerker kasteel	R. (Ruth) Kleijnen
museummedewerker kasteel	T. (Thera) Kurvers
museummedewerker thermenmuseum	N. (Nanda) Knibbeler
teamleider technische dienst	J. (Jos) Knibbeler
technisch medewerker	J. (Jos) Aretz
technisch medewerker	J. (Jo) Dassen
technisch medewerker (oproepkracht)	M. (Math) Handels
medewerker huishoudelijke dienst	M. (Mia) Zeijen
medewerker huishoudelijke dienst	M. (Monic) Cleiren
medewerker Domestieke Plaets kasteel	T. (Tonja) van Melis
historisch coupeuse	J. (Jasmin) Strutinski
toezichthouder	C. (Cees) Cooremans
toezichthouder	D. (Dre) Eggen
baliemedewerker	A. (Anton) Gelissen
baliemedewerker	W. (Wiel) Heuten
baliemedewerker	C. (Christine) de Jong
baliemedewerker	M. (Marianne) Snieders
baliemedewerker	A. (Anita) Stuver
baliemedewerker	M. (Marianne) Dehing
baliemedewerker	C. (Carlos) Trenado Castro
baliemedewerker	K. (Karin) Hendriks
baliemedewerker	G. (Gerda) Godefroy
baliemedewerker	M. (Mia) Rademakers
baliemedewerker	A. (Anja) Vermeer
baliemedewerker (oproepkracht)	A. (Arthur) Bloemen
baliemedewerker (oproepkracht)	L. (Linda) Braun
baliemedewerker (oproepkracht)	K. (Kim) Cooremans
baliemedewerker (oproepkracht)	H. (Hans) Daemen
baliemedewerker (oproepkracht)	G. (Guido) Franken
baliemedewerker (oproepkracht)	C. (Charlotte) Franssen
baliemedewerker (oproepkracht)	A. (Andrea) Galli
baliemedewerker (oproepkracht)	H. (Hannie) Gorissen
baliemedewerker (oproepkracht)	M. (Marigo) Heijboer

baliemedewerker (oproepkracht)	W. (Wiel) Jacobs
baliemedewerker (oproepkracht)	M. (Maarten) Jansen
baliemedewerker (oproepkracht)	R. (Regina) Janssen
baliemedewerker (oproepkracht)	S. (Susanne) Jung
baliemedewerker (oproepkracht)	H. (Heleen) Jung
baliemedewerker (oproepkracht)	L. (Lianne) van Kalken
baliemedewerker (oproepkracht)	M. (Marjolein) Knibbeler
baliemedewerker (oproepkracht)	M. (Myra) Loog
baliemedewerker (oproepkracht)	R. (Roel) Offermans
baliemedewerker (oproepkracht)	G. (Gaston) Quaedvlieg
baliemedewerker (oproepkracht)	I. (Iris) Quanjel
baliemedewerker (oproepkracht)	M. (Maureen) Quanjel
baliemedewerker (oproepkracht)	M. (Merel) Schreurs
baliemedewerker (oproepkracht)	B. (Brigitte) Straten
baliemedewerker (oproepkracht)	B. (Bob) Sijben
baliemedewerker (oproepkracht)	P. (Petra) Sijstermans
baliemedewerker (oproepkracht)	L. (Luc) de Vries
baliemedewerker (oproepkracht)	R. (Robin) de Vries
gids/acteur	R. (Rob) Bergmans
gids/acteur	K. (Kitty) v.d. Bosch
gids/acteur	I. (Inki) van Eijs
gids/acteur	D. (Danny) Geijssen
gids/acteur	J. (Jules) de Groot
gids/acteur	A. (Andy) Hamstra
gids/acteur	W. (Wouter) Jansen
gids/acteur	M. (Marjo) Knibbeler
gids/acteur	M. (Mieke) Leenders
gids/acteur	L. (Lothar) Lipperts
gids/acteur	J. (Jose) Peters
gids/acteur	I. (Immeke) Rienksma
gids/acteur	R. (Roy) Roso
gids/acteur	H. (Henk) Sontjens
gids/acteur	W. (Wilma) Volckerick
gids	F. (Fred) Huybrechtse
gids	A. (Annie) Linssen
gids	A. (Ali) Tossaint
vrijwilliger historische tekeningen	P. (Pierre) Delnoy
vrijwilliger balie	M. (Ma rcel) Ubaghs

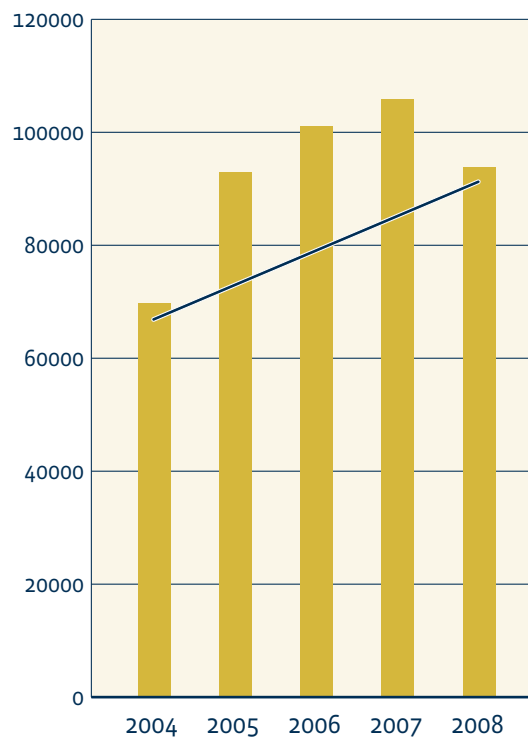
Bezoekers Thermenmuseum

bezoekers Jaar	aantal 2004	aantal 2005	aantal 2006	aantal 2007	aantal 2008
Januari	1084	969	1106	1064	676
Februari	1652	1324	1540	1270	1463
Maart	1861	1509	1569	1917	1106
April	1724	1446	1547	2085	1846
Mei	2565	2116	2419	2096	1792
Juni	1127	1083	1375	1160	1464
Juli	1836	1344	662	1326	1278
Augustus	1186	1199	1326	1279	1283
September	1050	609	737	769	1332
Oktober	1985	2147	1769	2482	1967
November	1302	1133	1935	977	1316
December	972	1691	904	794	1330
Totaal	18344	16570	16889	17219	16853

Bezoekers Kasteel Hoensbroek

bezoekers Jaar	aantal 2004	aantal 2005	aantal 2006	aantal 2007	aantal 2008
Januari	2675	2870	4278	6611	4782
Februari	2206	3092	3261	4222	4489
Maart	2594	8004	4095	5027	6614
April	4217	4589	8435	7884	5219
Mei	7352	13663	9134	17804	14209
Juni	5435	5910	12255	6470	5546
Juli	11155	13456	11021	16869	14807
Augustus	14358	16389	19544	14457	14580
September	5126	5028	6156	5878	5203
Oktober	8157	8920	10339	8992	7878
November	3079	3747	4547	4154	3468
December	3283	7169	7925	7430	6915
Totaal	69637	92837	100990	105798	93710

Colofon

Op zoek naar Goud. Jaarverslag 2008

Samenstelling Tom van Slooten, directeur | gemeentearchivaris.

Met medewerking van Gaby Janssen, Anne Rose Orbons, Susan Hurenkamp, Marlies Nieuwlaat, Astrid Hazekamp, Geert Luykx en Leo Langen.

Beeldmateriaal Het gebruikte beeldmateriaal in dit jaarverslag is afkomstig uit archieven of collecties die worden beheerd door Rijkshet, centrum voor regionale geschiedenis. In het kader van het jaarthema 'Oorlog en vrede' is gekozen om beeldmateriaal te gebruiken met een verwijzing naar dit thema. Het beeldmateriaal is afkomstig uit de collecties van L. Bisscheroux, de gemeente Gulpen-Witttem, collectie Muller en Rijkshet.

Vormgeving en eindredactie Mediaan Communicatie Projecten bv, Heerlen

Drukwerk Van Hooren drukkerij en repro bv, Heerlen

Uitgave Historisch Goud i.o., juni 2009

Bezoekadres Coriovallumstraat 9 6411 CA Heerlen
Postadres Postbus 1 6400 AA Heerlen
t +31 (0) 45 560 44 01 **f** +31 (0) 45 560 45 79
e info@historischgoud.nl **i** www.historischgoud.nl